

Zavod za javno zdravstvo Istarske županije

Služba za zdravstvenu ekologiju

Odjel za zaštitu i unapređenje okoliša

KAKVOĆA

PRIRODNIH RESURSA VODA UKLJUČENIH U VODOOPSKRBU

U

ISTARSKOJ ŽUPANIJI

U

2007.godini

PULA, travanj 2007.

Naručioc Programa: Istarska županija

**KAKVOĆA
PRIRODNIH RESURSA VODA
UKLJUČENIH U VODOOPSKRBU
U
ISTARSKOJ ŽUPANIJI
U
2007.GODINI**

Izradio:

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO ISTARSKE ŽUPANIJE

Služba za zdravstvenu ekologije

Odjel za zaštitu i unapređenje okoliša

Voditelj Službe za zdravstvenu ekologiju:

Sonja Diković, dipl.ing.kem.ten.

Aleksandar Stojanović, dr.med.spec.epid.

Pula, travanj 2007.

SADRŽAJ

	STRANA
UVOD	1
1. Predmet ispitivanja	1
1.1. Mjerne postaje i učestalost ispitivanja	1
1.2. Obim ispitivanja.....	3
1.3. Metode ispitivanja	4
1.4. Ocjena kakvoće voda	6
2. Rezultati ispitivanja	7
2.1. Izvori	7
2.1.1. Izvori Istraskog vodovoda Buzet	7
2.1.2. Izvori vodovoda Labin.....	11
2.1.3. Izvor i bunari vodovoda Pula	17
2.2. Akumulacija Butoniga	34
2.3. Odstupanja od planirane kategorije	37
Zaključak	38
Prilog	
Tablice sa statističkom obradom i ocjena kvalitete voda	40

UVOD

U 2007. godini nastavljen je program praćenja kvalitete prirodnih voda koje se koriste u vodoopskrbnom sustavu, a elaborat je nadopunjena rezultatima iz nacionalnog monitoringa, koji provode Hrvatske vode.

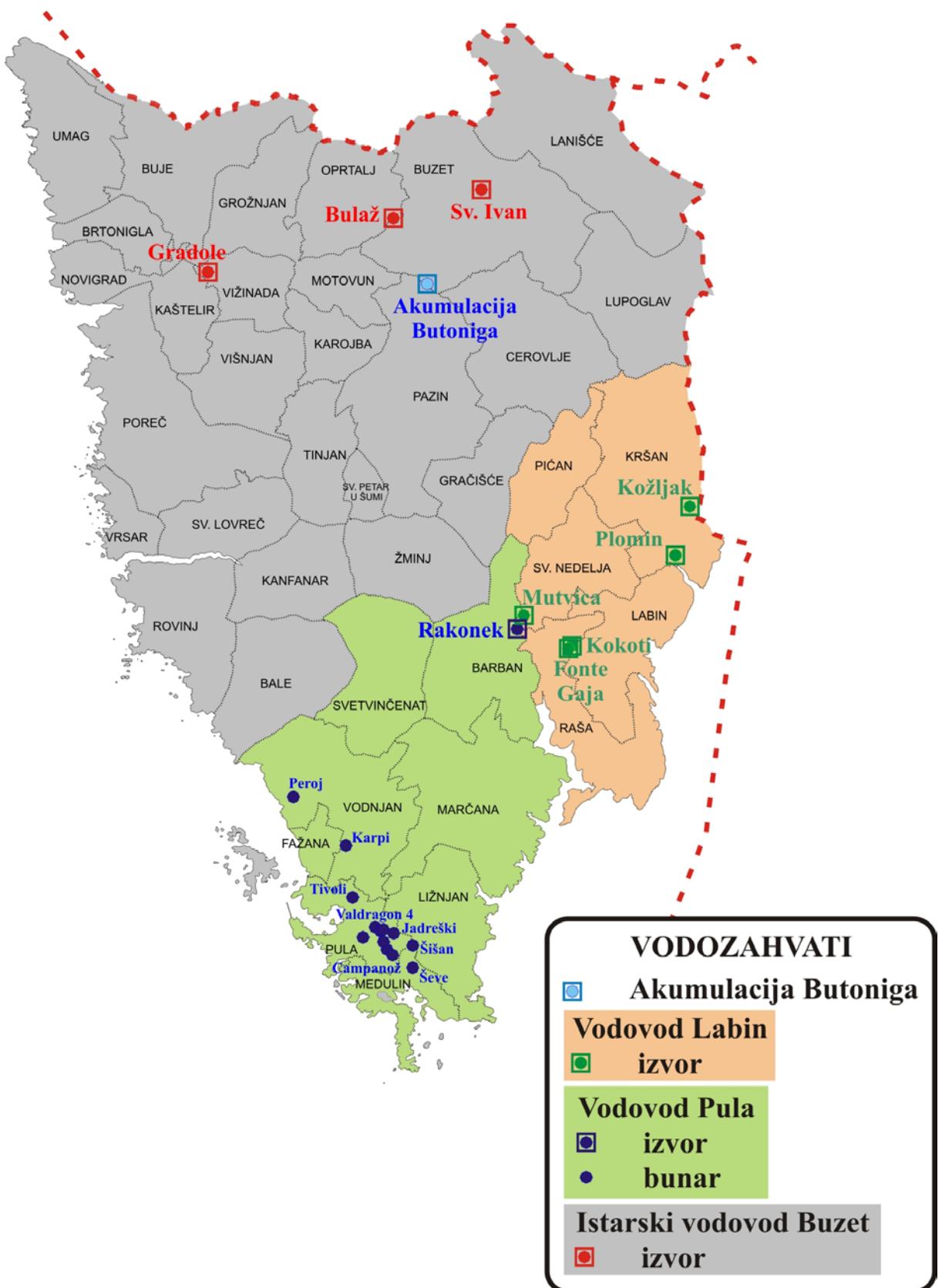
Ciljevi programa kontinuiranog i dugoročnog praćenja kvalitete voda u prirodnom obliku su spoznaja o ekološkom statusu voda, prepoznavanje mogućih onečišćenja i trendova, poduzimanje mjera zaštite te plansko korištenje voda. Procjena korištenja voda obuhvaća i procjenu potrebnih tehnoloških postupaka obrade voda, kako bi se osigurala zahtijevana kvaliteta voda za određenu namjenu, pa su osnova i za procjenu potencijalnih ulaganja u nove tehnologije i troškova održavanja postojećih.

Kvaliteta voda u sustavu vodoopskrbe Istarske županije predmet je zasebnog elaborata.

1. Predmet ispitivanja

1.1. Mjerne postaje i učestalost ispitivanja

Osnovu prirodnih resursa voda koje se koriste u vodoopskrbi u Istarskoj županiji čine izvori, bunari i akumulacija. Mjerne postaje (izvori, bunari i akumulacija) su nepromijenjene u odnosu na proteklo razdoblje, a prikazani su na slici br.1. Učestalost uzorkovanja prikazana je u tablici br.1.

Slika br.1. Prikaz mjernih postaja prema vodozahvatima u Istarskoj županiji

Tablica br.1. Učestalost ispitivanja

IZVORI, BUNARI I AKUMULACIJA UKLJUČENI (stalno ili povremeno) U VODOOPSKRBU	
IZVORI	UČESTALOST ISPITIVANJA
Sveti Ivan Gradole Bulaž Rakonek Fonte Gaja Kokoti Plomin Kožljak Mutvica	12 x – program Hrvatske vode 12 x – program Istarske županije 12 x – program Hrvatske vode 12 x – program Istarske županije 12 x – program Istarske županije 6 x – program Hrvatske vode
BUNARI*	
Valdragon 3 Valdragon 4 Valdragon 5 Ševe Šišan Jadreški Tivoli Campanož Peroj Škatari Karpi Rizzi Lokvere	4 - 12 x – program Istarske županije 4 x – program Istarske županije 4 x – program Istarske županije 6 x – program Hrvatske vode 2 x – program Istarske županije 2 x – program Istarske županije
AKUMULACIJA BUTONIGA	
Na dubini 0,5 m od površine Mjesto usisa za vodoopskrbu (ovisno o upotrebi) pridnjeni sloj	12 x – program Hrvatske vode 12 x – program Istarske županije 12 x – program Hrvatske vode

* Bunari koje koristi Vodovod Pula, a koji su izvan sustava vodoopskrbe, uzorkuju se 2 x godišnje u različitim hidrološkim uvjetima, dok se bunari u vodoopskrbi uzorkuju različito, 4-12 x godišnje, ovisno o periodu uključenosti u sustav vodoopskrbe i tehničkim mogućnostima uzorkovanja dok su izvan sustava vodopskrbe.

1.2. Obim ispitivanja

Ispitivani pokazatelji kakvoće vode:

- organoleptička svojstva vode;
- temperatura, pH, alakalitet (karbonatni, hidrokarbonatni, hidroksidni), tvrdoča (kalcijeva, magnezijeva, karbonatna, nekarbonatna), električna vodljivost, isparni ostatak 105°C, suspendirane tvari;

- otopljeni kisik i zasićenje kisika, KPK-permanganat, BPK_5 ;
- hranjive soli: dušikovi i fosforni spojevi;
- anionski detergenti, cijanidi, fenoli;
- ukupne masnoće i mineralna ulja, lakohlapivi organski ugljikovodici, organoklorni pesticidi i poliklorirani bifenili, policiklički aromatski ugljikovodici;
- teški metali
- i bakteriološki pokazatelji (ukupni koliformi, fekalni koliformi, fekalni streptokoki, broj bakterija na 37°C , sulfitoreducirajuće Klostridije, prisutnost *Pseudomonas aeruginosa*).

1.3. Metode ispitivanja

Ispitivanja vode obavljana su standardiziranim metodama (APHA - Standard Methods 20th Ed., 1998., i važeće ISO-, HRN ISO- ili HRN EN ISO- metode).

Korištene analitičke metode prikazane su u tablici br.2.

Tablica br.2. Analitičke metode

Pokazatelj	Analitička metoda	Granica detekcije	Točnost (izraženo kao sr. vr.iscrpka. \pm RSD) %	Preciznost (izraženo kao RSD -%)
Fizikalno-kemijski pokazatelji				
Temperatura - °C	*St.Meth. 2550 B.			
pH	HRN ISO 10253:1998.		$100,2 \pm 0,136$	0,143
Boja – Pt/Co skala	St.Meth. 2120 B.			
Elektrovodljivost - $\mu\text{S}/\text{cm}$	HRN ISO 7888:2001	1	$100,05 \pm 0,14$	0,138
Mutnoća – mgSiO_2/L	turbidimetrijski	5	$100,0 \pm 4,562$	2,154
Mutnoća – NTU	turbidimetrijski	0,6		
Ot. ugljična kiselina – mg/L	St.Meth. 4500-CO ₂ C.			
Pokazatelji sadržaja kisika				
otopljeni kisik – mgO_2/L	HRN EN 25813:2003	0		
zasićenje kisikom - %	računski			
BPK_5 - mgO_2/L	HRN EN1899-2:2004	0,05	$98,6 \pm 8,171$	5,370
KPK permanganat - mgO_2/L	metoda po Kubel Tiemann-u	0,05	$115,9 \pm 2,832$	2,832
KPK bikromat - mgO_2/L	HRN ISO 15705:2002	1	$102,1 \pm 5,559$	0,943

Pokazatelji mineralnih tvari				
Alkalitet - mgCaCO ₃ /L	HRN EN ISO 9963-1:1998	0	96,6 ± 5,468	1,232
Kloridi – mg/L	HRN EN ISO 10304-1:1998	0,5	100,0 ± 2,334	0,411
Sulfati – mg/L	HRN EN ISO 10304-1:1998	0,5	100,0 ± 1,381	0,291
Tvrdoča – mgCaCO ₃ /L	HRN ISO 6059:1998		102,1 ± 3,356	0,751
suga tvar – mg/L	St.Meth. 2540 B.	0,001	99,1 ± 7,197	6,415
suspendirana tvar – mg/L	HRN ISO 11923:1998	0,001	93,9 ± 9,318	3,326
Pokazatelji hranjivih soli				
Amonijak – mgN/L	ISO 7150/1:1984.	0,005	100,0 ± 2,178	1,211
Nitriti – mgN/L	St.Meth. 44500-NO ₂ B.	0,005	100,0 ± 2,460	0,487
Nitrati – mgN/L	HRN EN ISO 10304-1:1998	0,010	100 ± 2,851	0,818
N organski – mgN/L	St.Meth. 4500-N _{org} . B.	0,005	99,5 ± 7,827	1,534
Specifične i nespecifične organske tvari				
Ortofosfati – mgP/L	St.Meth. 4500-P E.	0,005	100,0 ± 0,555	0,631
ukupni fosfor – mgP/L	St.meth. 4500-P; B5; E.	0,005	99,3 ± 1,516	0,647
Fenoli - mg/L	St.Meth. 5530 B.; C.	0,001	100,0 ± 3,609	
Cijanidi – µg/L	St.Meth. 4500-CN A.	1	100,0 ± 6,202	1,732
anionski detergenti – mg/L	ISO 7875-1; 1996	0,010	100,0 ± 1,507	1,031
org.klor.pesticidi i PCB - µg/L	GC-ECD, nakon ekstrakcije org.otapalom	0,0005		
ukupna i miner. ulja – mg/L	DIN 38409 H18	0,0010		
LHKU µg/L	trikoretilen	GC-ECD, nakon ekstrakcije org. otapalom	0,10	87,9 ± 11,566
	tetrakoretilen		0,10	101,1 ± 11,776
	kloroform		0,10	89,6 ± 7,618
	bromoform		0,10	90,6 ± 13,422
Teški metali				
Bakar (Cu) - µg/L	St.Meth. 3113 B.: 1998	1,0	96,1 ± 3,069	2,010
Cink (Zn) -µg/L	St.Meth. 3111 B.: 1998	5,0	100,0 ± 0,352	0,320
Kadmij (Cd) - µg/L	St.Meth. 3113 B.: 1998	0,1	100,8 ± 3,644	1,260
Krom ukupni (Cr) - µg/L	St.Meth. 3113 B.: 1998	1,0	97,8 ± 4,643	1,750
Nikal (Ni) - µg/L	St.Meth. 3113 B.: 1998	1,0	100,0 ± 0,146	0,280
Olovo (Pb) - µg/L	St.Meth. 3113 B.: 1998	1,0	101,3 ± 3,362	2,810
Živa (Hg) - µg/L	St.Meth. 3112 B.: 1998	0,1	100,7 ± 4,463	2,280
Željezo (Fe) - µg/L	St.Meth. 3111 B.: 1998	1,0	100,1 ± 0,279	0,300
Mangan (Mn) - µg/L	St.Meth. 3111 B.: 1998	1,0	100,3 ± 0,247	0,230
Natrij (Na) – mg/L	HRN EN ISO 14911:2001	0,01	100,0 ± 1,844	0,301
Kalij (K) – mg/L	HRN EN ISO 14911:2001	0,01	100,0 ± 3,126	0,411
Kalcij (Ca) – mg/L	HRN EN ISO 14911:2001	0,01	100,0 ± 3,380	0,817
Magnezij (Mg) – mg/L	HRN EN ISO 14911:2001	0,01	100,0 ± 1,329	0,291
Mikrobiološki pokazatelji				
TC, FC – br./100 mL	HRN EN ISO 9308-1:2000			
FS – br./100 mL	HRN EN ISO 7899-1:2000			

aerobne mezofilne bakterije br./mL	HRN EN ISO 6222:2000			
Sulfitoreducirajuće klostridije	HRN ISO 6461-2:2000			
Pseudomonas aeruginosa	Interna metoda			
TOC – mg/L	HRN EN 1484:2002, spaljivanje, IR detekcija	0,2		

*APHA Standard Methods 20th Ed., 1998.

1.4. Ocjena kakvoće voda

Osnovu ocjene prirodnih voda čine dva zakonska propisa:

- Uredba o klasifikaciji voda (NN 77/98)
- Uredba o opasnim tvarima u vodama (NN 78/98)

Prirodne vode koje se ne koriste direktno u sustavu vodoopskrbe kao voda za piće, nisu predmet Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće (NN 182/04).

Međutim, obzirom da se ispitivane vode koriste za vodoopskrbu ili postoje kao rezerva za moguću upotrebu, ocjena je sprovedena uvjetno i prema tom Pravilniku, **isključivo** s ciljem da se naznače oni pokazatelji koji ne udovoljavaju Pravilniku i zbog kojih je potrebna odgovarajuća prerada da bi se postigli standardi vode za piće.

Obzirom da je velik dio javnosti obično zbumen postojanjem više kriterija, naglašavmo mnogo puta izrečenu misao: radi se o različitim svrhama, na koje se propisi odnose.

Kriteriji navedenih zakonskih propisa su različiti.

Različitost proizlazi iz različitih namjena zakonskih propisa.

Obje navedene Uredbe daju ocjenu opće ekološke funkcije vode, odstupanja od planirane kategorije voda i pokazatelje na osnovu kojih se može procijeniti **zaštita voda** u prirodi od onečišćenja. Kriteriji su nužno stroži od kriterija primjene i korištenja, jer je to jedini logični način da se uoče promjene i poduzmu mjere zaštite, a de se ne ugrozi kontinuitet korištenja, koji je određen pravilnicima za specifično korištenje vode, u ovom slučaju Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće.

Iz različitih kriterija proizlazi i različita ocjena kvalitete voda. Državnim planom za zaštitu voda (NN 8/99) vode su svrstane u kategorije, planske vrste voda. Kriterijima iz Uredbi vode se svrstavaju u vrste (ili klase) voda sličnih fizikalno kemijskih, kemijskih, bakterioloških, bioloških i

radioloških osobina na osnovu ispitivanja, kako bi se pratile promjene i njihovi uzroci, s ciljem zaštite prirodnog stanja vodnog resursa. Time se štiti i osigurava i korištenje vode uz što je manje moguće upotrebu tehnologije prerade voda, koje su najčešće dvostruko negativne: tehnološkim postupcima pročišćavanja uvode se u vodu novi kemijski spojevi (npr. nuzproizvodi dezinfekcije i sl.), koji prirodno nisu prisutni u vodi, a značajno se povećavaju i ekonomski faktori.

Napredna tehnologija može preraditi gotovo sve, samo je pitanje cijene!

Pravilnik vode za piće ima kriterije u obliku maksimalno dozvoljenih koncentracija i ocjena je jasna i isključiva: "odgovara" ili "ne odgovara". Korištenje je dozvoljeno sve dok voda "odgovara" kriterijima. Mada su kriteriji, promatrani u dužem vremenskom razdoblju promjenjivi, ovisno o znanstvenim saznanjima, iskustvu i prilikama, oni su u okviru važećeg propisa obavezujući. U slučaju ocjene da voda ne odgovara standardu vode za piće, postupa se prema mjerama iz Pravilnika i temeljnim sanitarnim propisima, bilo putem preporuka, ograničenog ili potpunog prekida isporuke vode, privremeno ili trajno, ovisno o procjeni ugroženosti i rizika po zdravlje.

2. REZULTATI ISPITIVANJA

2.1. IZVORI

U vodopskrbni sustav uključeni su izvori Sveti Ivan, Gradole, Rakonek, Fonte Gaja, Kokoti, Plomin, Kožljak, a postoji mogućnost uključivanja Mutvice i Bulaža.

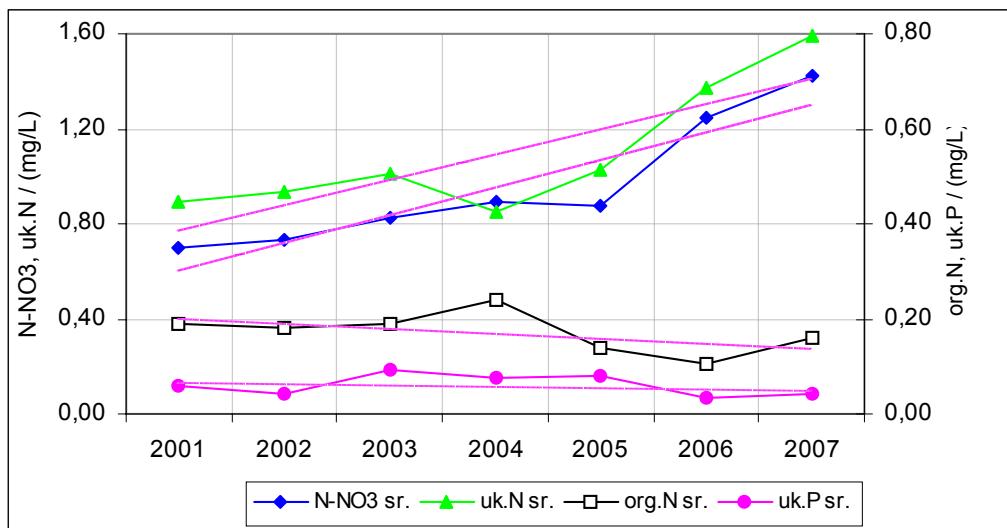
2.1.1. Izvori Istarskog vodovoda Buzet

Izvor Sveti Ivan

Voda izvora Sv. Ivan ima dobre organoleptičke osobine, dobro je zasićena kiskom (96-110 %), a temperatura vode kreće se od 12,0 do 14,5°C. Kemizam vode varira ovisno o priljevu površinskih voda u kišnim periodima, a najveće su promjene na sadržaju kalcija, natrija i klorida. Izvor je osobit po naglim povećanjima mutnoće u kišnim periodima, pa su u toku 2007. godine zabilježene mutnoće do 6,56 NTU jedinica. Potrošnja kisika izražena preko BPK₅ i KPK-Mn je niska i osobita za vode I vrste.

Najveće se promjene događaju na sadržaju dušikovih spojeva, naročito nitrata (sl br.2.). Zbog povećanja sadržaja nitrata, povećava se i vrijednost ukupnog dušika. Na organski vezanom dušiku i ukupnom fosforu nema izraženog trenda.

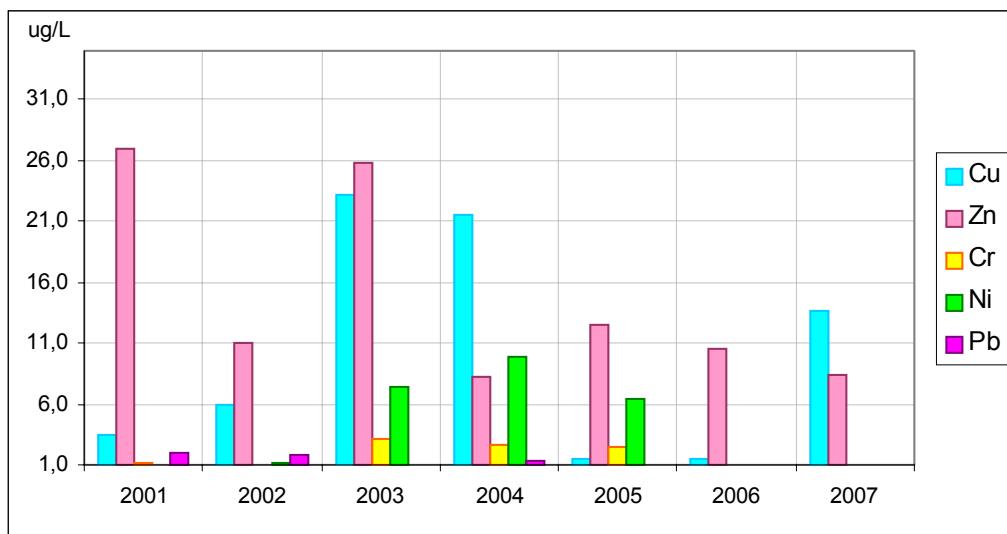
Slika br.2. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2001-2007.

Sadržaj organskih spojeva je nizak, osobit za vode I vrste ili ispod granice detekcije primjenjene metode.

Od teških metala u vodi su određene mjerljive koncentracije bakra i cinka (I vrsta voda). Povremene koncentracije željeza su do 0,16 mg/L (III-V vrsta).

Slika br.3. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2001-2007.

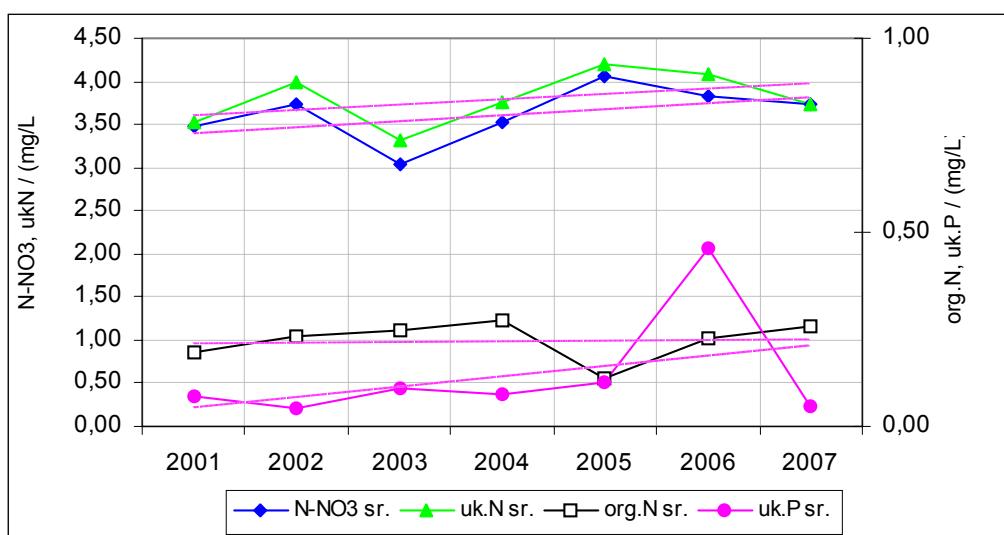
Bakteriologija vode se značajno mijenja ovisno o hidrološkim prilikama u slivu, a na osnovu podataka rezultirala je u III vrsti voda. U svim ispitivanim uzorcima prisutne su bakterije fekalnog porijekla, a broj kolonija bakterija povećava se u kišnim periodima, usporedo s povećanjima mutnoća.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.3.

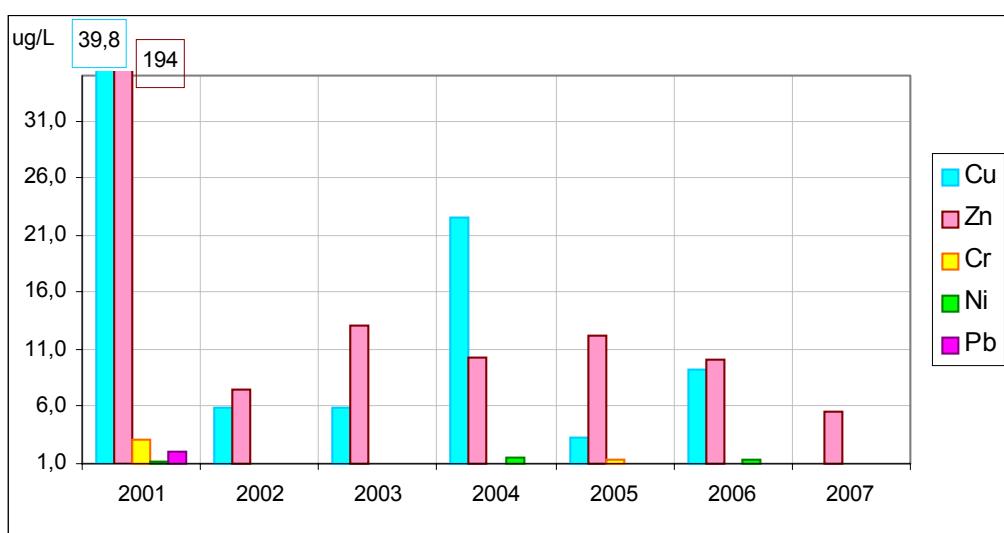
Izvor Gradole

Izvor Gradole uključen je u vodoopskrbni sustav Istarske županije. Voda ima dobre organoleptičke osobine, a mutnoća se kreće do max 5 NTU jedinica. Zasićenje kisika varira od 77-99 %, a temperatura vode kreće se od 13,0 do 15,5°C. Voda je vrlo visoke tvrdoće, zbog visokog sadržaja kalcija. Kemizam varira ovisno o hidrološkim prilikama, a osobitost vode izvora je da u dužim sušnim periodima, kakvi se događaju krajem ljeta, raste sadržaj magnezija. Sadržaj oksidabilnih tvari je nizak i osobit za vodu I vrste. Na sl.br.4. prikazane su srednje vrijednosti odabranih pokazatelja hranjivih soli. Nitrati su glavni nosioci dušika i imaju blagi trend porasta. Sadržaj ukupnog fosfora ima trend porasta, dok na sadržaju organski vezanog dušika nema značajnih promjena.

Slika br.4. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2001-2007.

Slika br.5. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2001-2007.

Sadržaj organskih spojeva je nizak, osobit za vode I vrste ili ispod granice detekcije primjenjene metode. Od teških metala u vodi je određena mjerljiva koncentracija cinka (I vrsta voda). Na slici br.5. prikazane su maksimalne vrijednosti teških metala, koji su dokazani u

mjerljivim koncentracijama od 2001-2007. Povremene koncentracije željeza su do 0,25 mg/L (III-V vrsta).

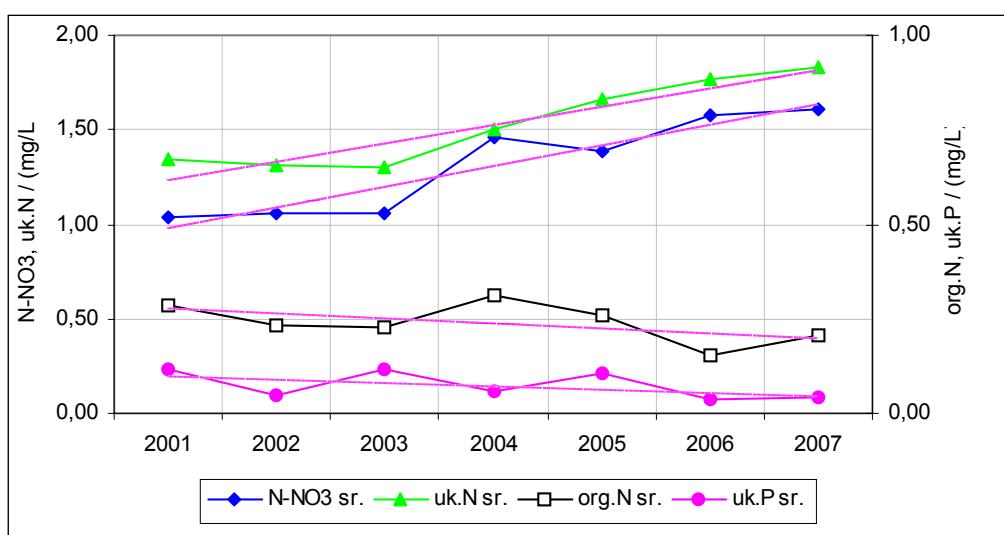
Bakteriologija vode se značajno mijenja ovisno o hidrološkim prilikama u sливу, a na osnovu podataka rezultirala je u II vrsti voda.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.4.

Izvor Bulaž

Izvor Bulaž se po potrebi uključuje u sustav vodoopskrbe preko izvora Gradole, a postoji mogućnost I preko akumulacije Butoniga. Voda ima dobre organoleptičke osobine. Povremena su jača zamućenja do 60 NTU jedinica. Zasićenje kisika varira od 75-125 %, a temperatura vode kreće se od 11,0 do 21,6°C. Razlog tako velikom rasponu temperature vode je što se voda uzorkuje iz jezerca – okna uzlaznog izvora, a ne direktno iz podzemnog vodonosnika. Kemizam varira ovisno o hidrološkim prilikama. Sadržaj oksidabilnih tvari je nizak i osobit za vodu I vrste. Na sl.br.6. prikazane su srednje vrijednosti odabranih pokazatelja hranjivih soli. Nitrati su glavni nosioci dušika i imaju trend porasta. Sadržaji ukupnog fosfora i organski vezanog dušika imaju blagi trend opadanja, odnosno smanjenja vrijednosti.

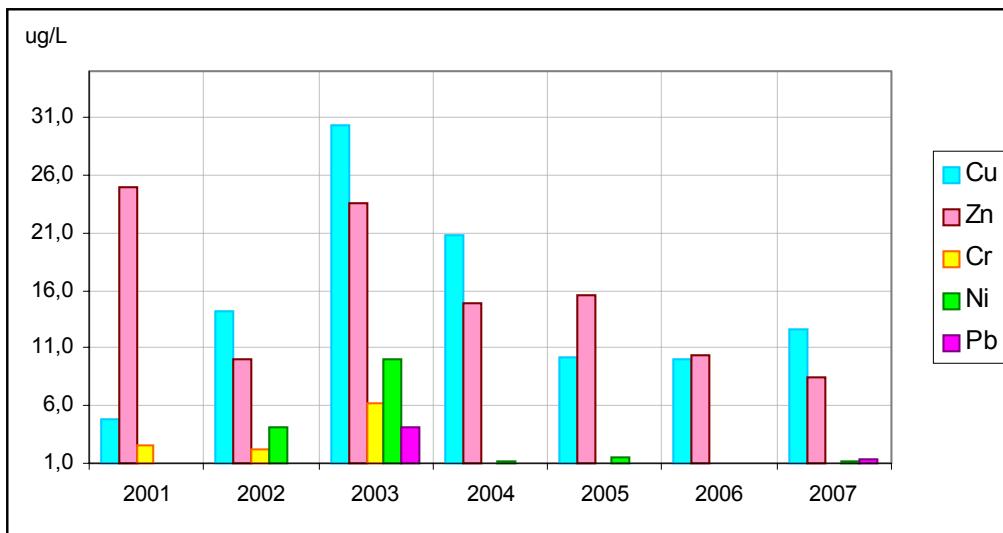
Slika br.6. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2001-2007.

Sadržaj organskih spojeva je nizak, osobit za vode I vrste ili ispod granice detekcije primjenjene metode. Od teških metala u vodi su određene mjerljive koncentracije bakra (II vrsta), cinka (I vrsta), nikla (I vrsta) i olova (II vrsta). Na slici br.7. prikazane su maksimalne vrijednosti teških metala, koji su dokazani u mjerljivim koncentracijama od 2001-2007. Povremene koncentracije željeza su do 0,36 mg/L (III-V vrsta).

Bakteriologija vode se značajno mijenja ovisno o hidrološkim prilikama u sливу, a na osnovu podataka rezultirala je u II vrsti voda.

Slika br.7. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2001-2007.

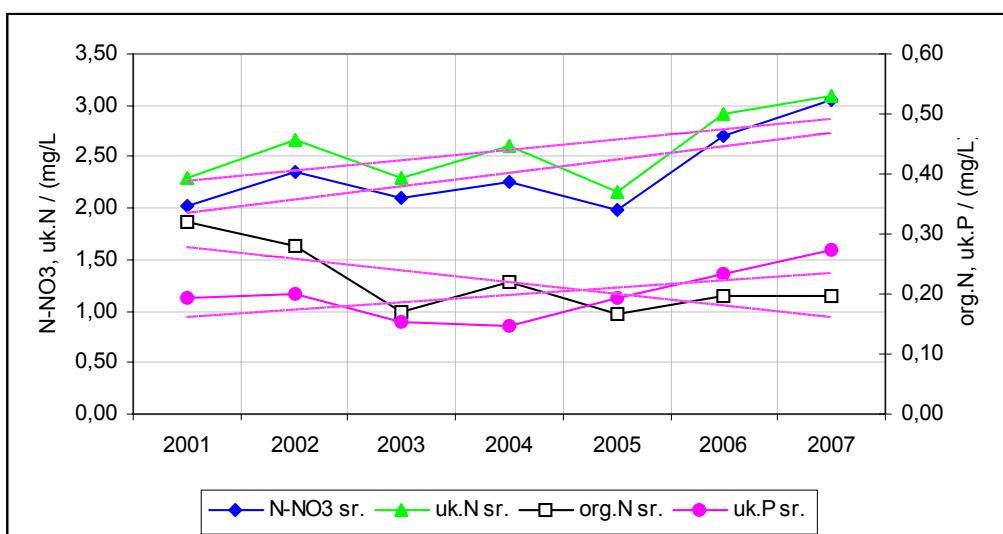
Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.5.

2.1.2. Izvori Vodovoda Labin

Izvor Kokoti

Izvor Kokoti je izvor na lijevoj obali rijeke Raše. Uključen je u sustav javne vodoopskrbe. Izvor je osobit po niskim zamućenjima, a u 2007. su zabilježene mutnoće do 1,9 NTU jedinica. Zasićenje kisika varira u velikom rasponu od 53-101 %, a temperatura vode kreće se od 13,0 do 15,2°C. Kemizam se ne mijenja značajno s promjenama hidroloških prilika, ali je mjerljiv utjecaj mora u povremenom povećanju saliniteta, odnosno sadržaja natrijevog klorida. Sadržaj oksidabilnih tvari je nizak i osobit za vodu I vrste.

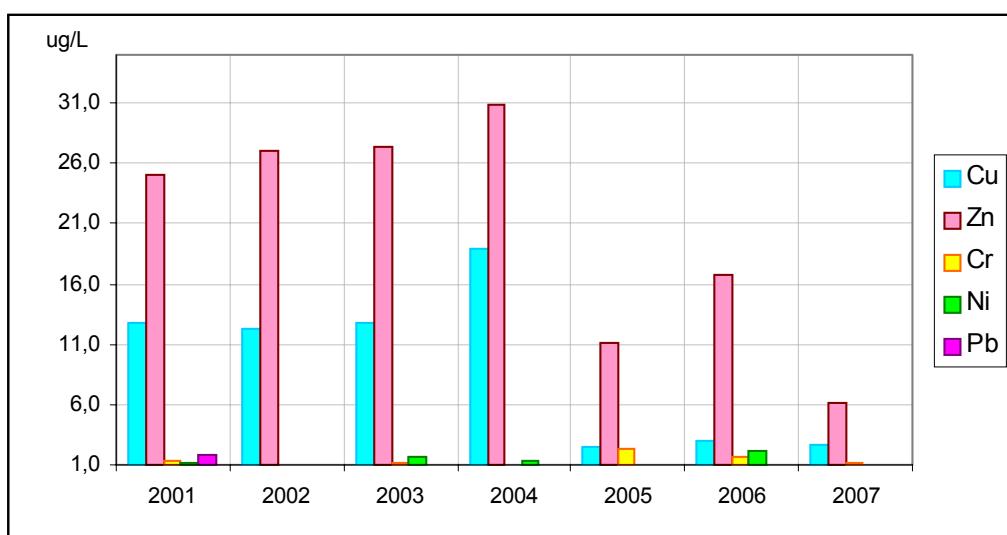
Slika br.8. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2001-2007.

Po sadržaju hranjivih tvari voda izvora je III vrste. Ovo je jedini izvor u programu, koji je III vrste po sadržaju ukupnog fosfora. Tu osobitost ima i izvor Fonte Gaja, koji praktički ima istu izvorišnu zonu kao i izvor Kokoti. Na sl.br.8. prikazane su srednje vrijednosti odabralih pokazatelja hranjivih soli, koje pokazuju odstupanje od I kategorije voda. Gotovo usporedne linije trenda nitrata i ukupnog dušika ukazuju da su nitrati glavni nosioci dušika i imaju trend porasta. Sadržaj organski vezanog dušika pokazuje trend smanjenja, dok je sadržaj ukupnog fosfora u porastu.

Sadržaj organskih spojeva je nizak, osobit za vode I vrste ili ispod granice detekcije primjenjene metode.

Slika br.9. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2001-2007.

Od teških metala u vodi su određene mjerljive koncentracije bakra, cinka (I vrsta) i kroma (II vrsta). Na slici br.9. prikazane su maksimalne vrijednosti teških metala, koji su dokazani u mjerljivim koncentracijama od 2001-2007. Povremene koncentracije željeza su do 0,32 mg/L (III-V vrsta).

Bakteriologija vode je na osnovu podataka rezultirala je u III vrsti voda.

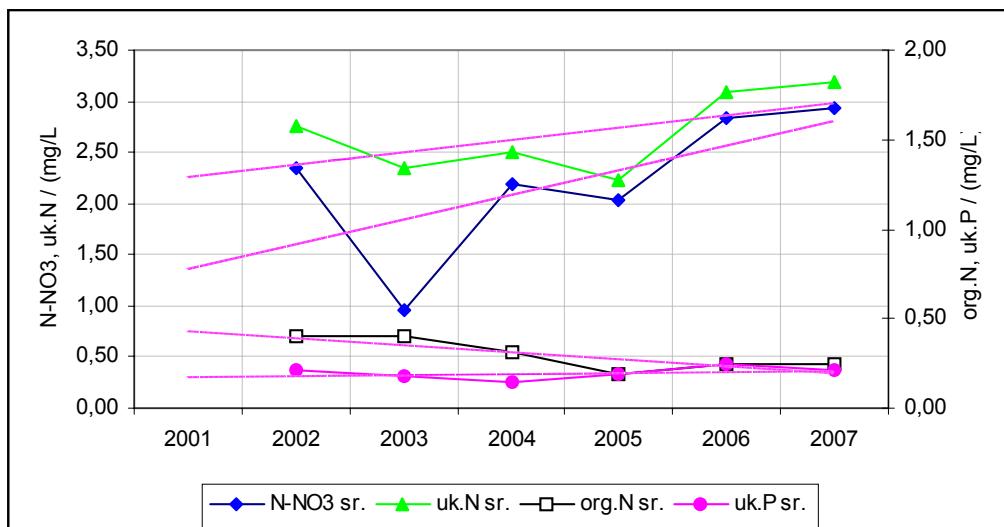
Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.6.

Izvor Fonte Gaja

Izvor Fonte Gaja nalazi se neposredno uz izvor Kokoti, pa se najčešće oba izvora nazivaju sustav Fonte Gaja – Kokoti, zbog vrlo sličnih geokemijskih i ostalih kemijskih osobina vode. Srednja temperatura vode je 14,2°C. Voda izvora je dobrih organoleptičkih osobina, rijetko zamućuje i mutnoće su uglavnom ispod 2 NTU jedinice. Sadržaj oksidabilnih tvari izražena preko BPK₅ i utroška premanganata, nizak je i osobit za vodu I vrste. Vrlo je sličan sastav otopljenih iona kao u izvoru Kokoti, a za veći raspon električne vodljivosti od 594 do 745 µS/cm također je odgovoran klorid, zbog povremenog blagog porasta saliniteta vode izvora. Najznačajniji doprinos porastu hranjivih tvari daje fosfor i to kako u svom otopljenom obliku

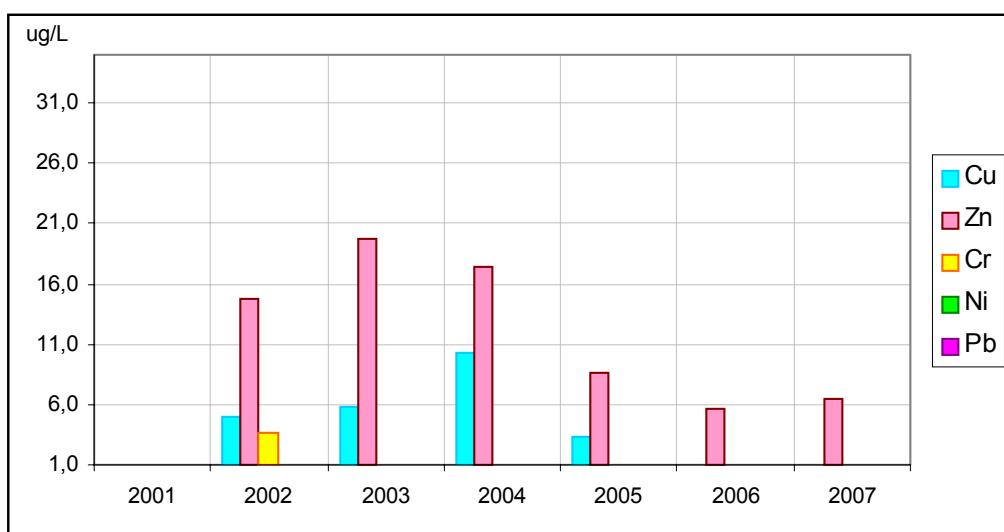
(fosfati do 0,323 mgP/L), tako i kao ukupan fosfor (do 0,383 mgP/L), što rezultira u III vrsti voda. Sadržaj fosfora ima trend porasta. Od dušikovih spojeva najznačajniji je nitrat, koji povećava sadržaj ukupnog dušika do 3,19 mgN/L (srednja vr., povremeno do max 4,914 mgN/L), vrijednosti koja svrstava vodu u III vrstu. Organski dušik se kreće do 0,87 mgN/L.

Sl.br. 10. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2001-2007.

Organski spojevi (fenoli, pesticidi, lakohlapivi klorirani ugljikovodici, aromatski ugljikovodici) prisutni su u vrlo niskim koncentracijama osobitim za I vrstu voda ili su ispod granice detekcije metoda. Teški metali su uglavnom ispod granice detekcija metode, a sadržaj željeza i mangana osobiti su za I vrstu voda (izvor ne zamućuje, pa su vrijednosti željeza do 36 ug/L), a max vrijednosti godišnje prikazane su na sl. br. 11.

Slika br.11. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007.

U vodi izvora stalno su prisutne bakterije fekalnog porijekla.

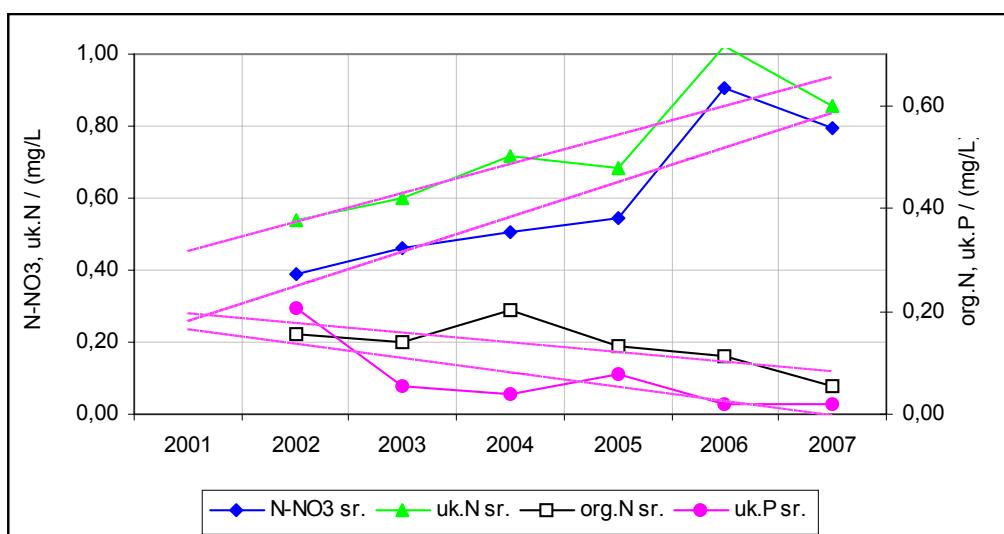
Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.7.

Izvor Kožljak

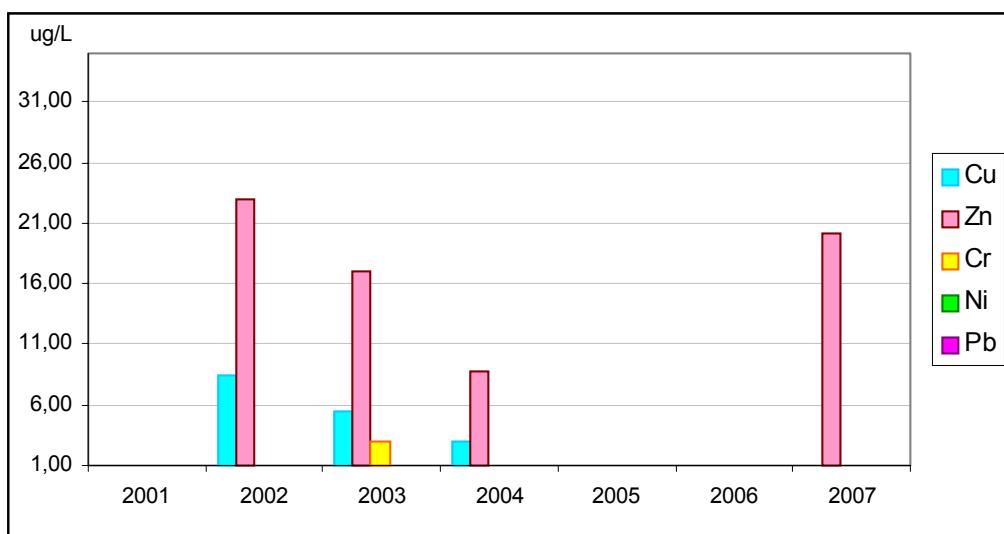
Kožljak je izvor s vrlo kvalitetnom vodom, bistrom tokom cijele godine i izvrsnih organoleptičkih osobina. Srednja vrijednost temperature vode je $9,8^{\circ}\text{C}$, sa vrlo malim kolebanjima tokom godine. Sadržaj otopljenih iona je najniži u odnosu na sve ostale izvore u Istri i električna vodljivost kreće se od 228 do $251\ \mu\text{S}/\text{cm}$. Voda spada u najmekše vode u Istri (do max 8°nj).

Sadržaj oksidabilnih tvari izražena preko BPK_5 i utroška premanganata, nizak je i osobit za vodu I vrste. Od hranjivih tvari, posljednjih godina nitrat pokazuje trend porasta, što rezultira u II vrsti po sadržaju ukupnog dušika (sl.br.12.).

Sl.br.12. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2002-2007.

Sl.br.13. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007.

Svi ostali pokazatelji (ostale hranjive tvari, teški metali, organski spojevi i ostali ispitivani pokazatelji onečišćenja) uglavnom su ispod granice detekcije metoda ili imaju niske vrijednosti osobite za I vrstu voda (sl.br.13.). Koncentracije željeza su izmjerene do maksimalnih vrijednosti od 10,4 ug/L.

Na izvoru Kožljak je u većem dijelu godine voda i bakteriološki ispravna, odnosno nema prisutnih bakterija fekalnog porijekla. Povremeno bakteriološko onečišćenje je vrlo nisko.

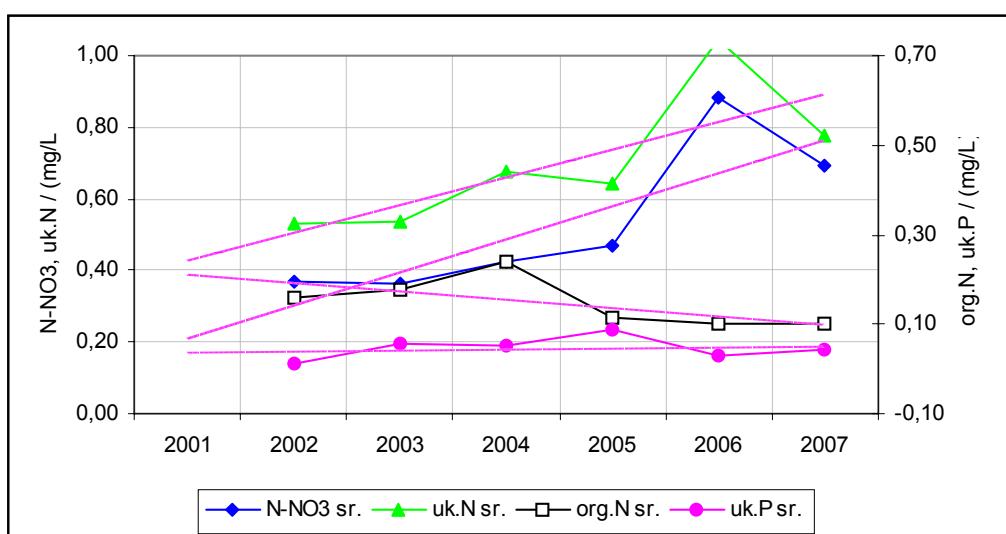
Na ovom izvoru je ukupno onečišćenje (izraženo preko ispitivanih pokazatelja) najniže u odnosu na sve ostale ispitivane vode, što ga uprkos male izdašnosti čini posebnim i vrijednim izvorom u Istri.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.8.

Izvor Plomin

Izvor Plomin ima dobre organoleptičke osobine i bistar je tokom cijele godine. Temperatura vode kreće se od 12 – 12,5°C. Sadržaj otopljenih iona je nešto veći u odnosu na Kožljak, a električna vodljivost kreće se od 295 do 329 $\mu\text{S}/\text{cm}$. Voda spada u meke vode (do max 9,5 °nj). Sadržaj oksidabilnih tvari izražena preko BPK_5 i utroška premanganata, nizak je i osobit za vodu I vrste. Slično kao na izvoru Kožljak i na ovom izvoru postoji blagi trend porasta nitrata (sl.br.14.), čime se povećava sadržaj ukupnog dušika do II vrste.

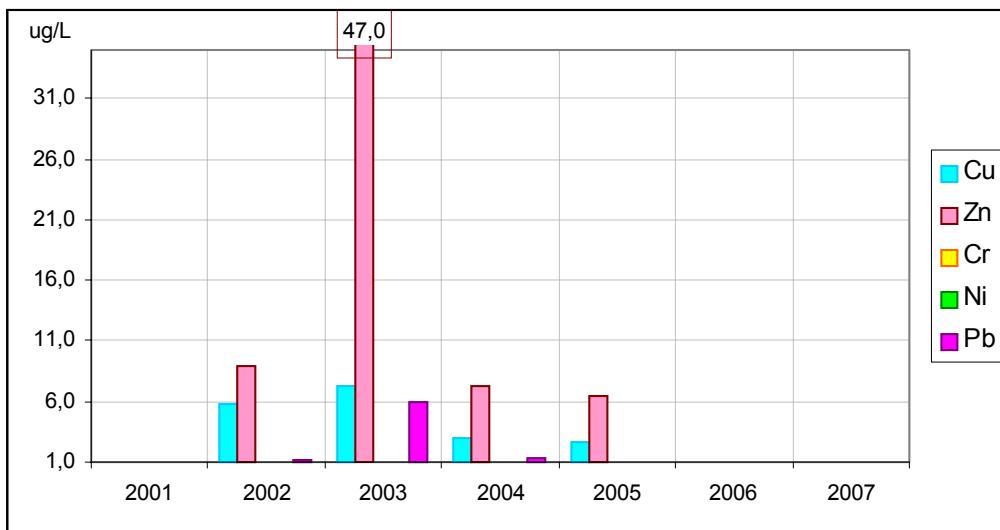
Sl.br.14. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2002-2007.

Svi ostali pokazatelji (ostale hranjive tvari, teški metali, organski spojevi i ostali ispitivani pokazatelji onečišćenja) uglavnom ispod granice detekcije metoda ili imaju niske vrijednosti

osobite za I vrstu voda. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007. prikazane su na sl.br.15. Izmjerene koncentracije željeza su do 7,0 ug/L.

Sl.br.15. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007.

Ovo je također rijedak izvor na kojem je povremeno voda bakteriološki ispravna, ali u periodima kad je bakteriološki neispravna, ono je veće i izraženije u odnosu na izvor Kožljak.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.9.

Izvor Mutvica

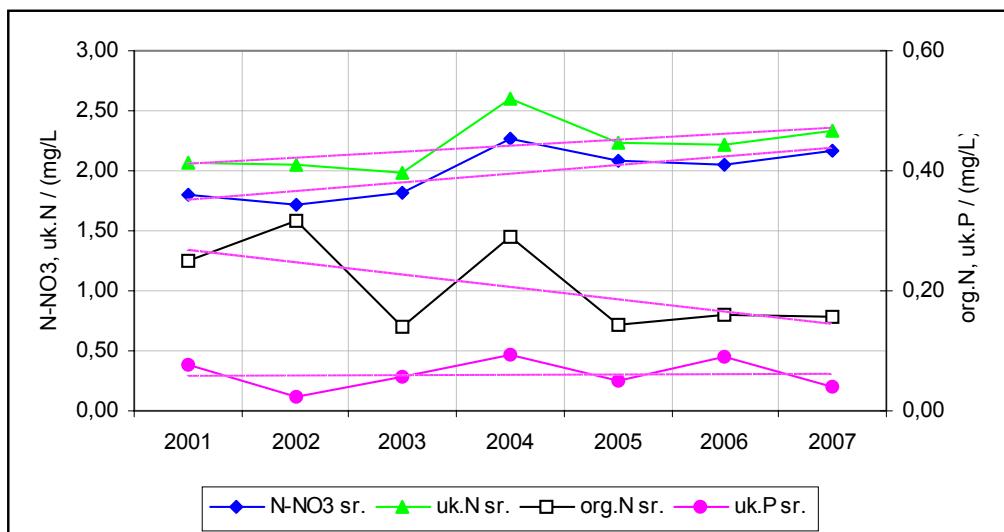
Izvor Mutvica je izvor na lijevoj obali rijeke Raše. Uključen je u sustav javne vodoopskrbe. Izvor je osobit po vrlo niskim zamućenjima, a u 2007. su zabilježene mutnoće do 0,76 NTU jedinica, praktički je izvor bistar u različitim hidrološkim uvjetima. Zasićenje kisika varira od 66-87 %, a temperatura vode kreće se od 13,0 do 15,6°C. Kemizam se ne mijenja značajno s promjenama hidroloških prilika. Sadržaj oksidabilnih tvari je nizak i osobit za vodu I vrste.

Po sadržaju hranjivih tvari voda izvora je III vrste. Na sl.br.16. prikazane su srednje vrijednosti odabranih pokazatelja hranjivih soli, koje pokazuju odstupanje od I kategorije voda. Gotovo usporedne linije trenda nitrata i ukupnog dušika ukazuju da su nitrati glavni nosioci dušika i imaju trend porasta. Sadržaj organski vezanog dušika pokazuje trend smanjenja, dok je je sadržaj ukupnog fosfora ujednačen u razdoblju zadnjih sedam godina.

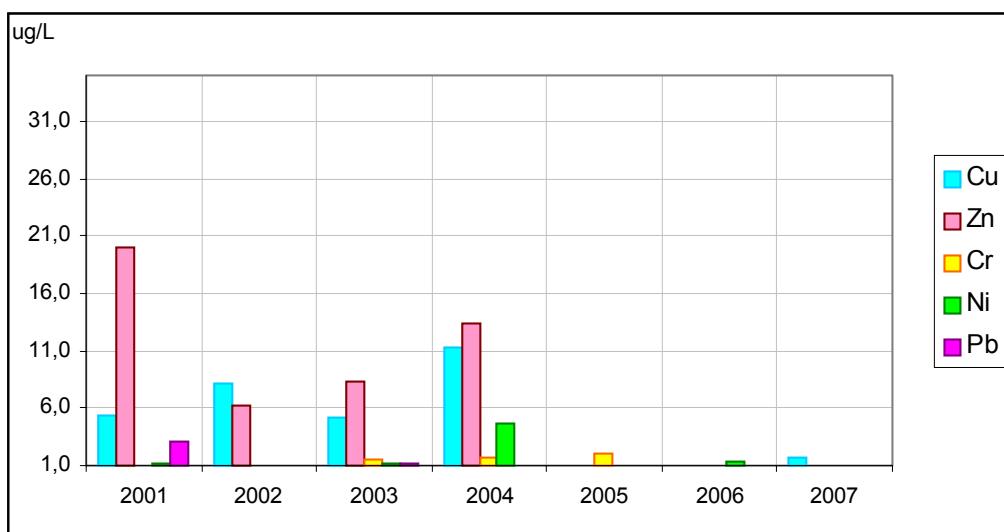
Sadržaj organskih spojeva je nizak, osobit za vode I vrste ili ispod granice detekcije primjenjene metode. Od teških metala u vodi su određene mjerljive koncentracije bakra (I vrsta). Na slici br.17. prikazane su maksimalne vrijednosti teških metala, koji su dokazani u mjerljivim koncentracijama od 2001-2007. Povremene koncentracije željeza su do 0,03 mg/L (I-II vrsta).

Bakteriologija vode je prosječno niska, a na osnovu podataka rezultirala je u I vrsti voda.

Slika br.16. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2001-2007.

Slika br.17. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2001-2007.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.10.

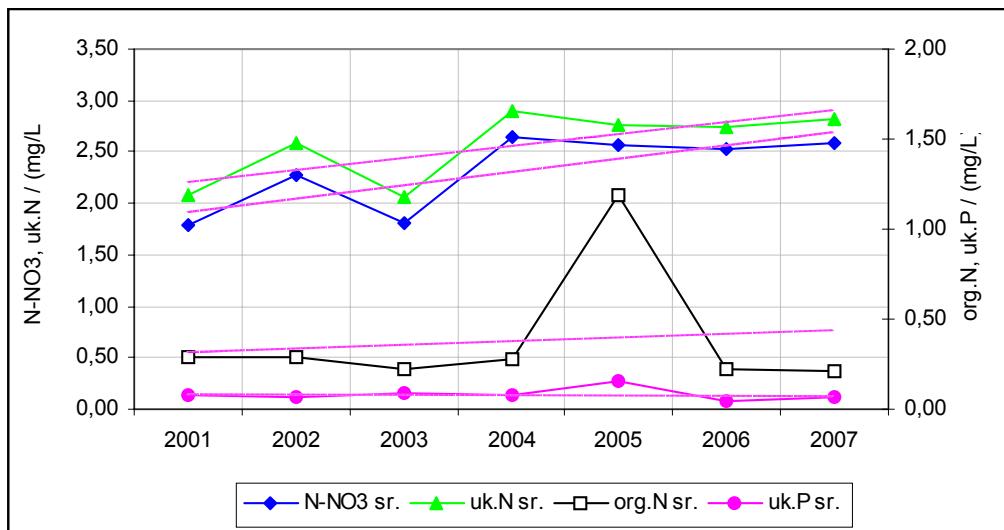
2.1.3. Izvor i bunari Vodovoda Pula

Izvor Rakonek

Izvor Rakonek je izvor na desnoj obali rijeke Raše. Uključen je u sustav javne vodoopskrbe. Izvor je osobit po jakim zamućenjima s pojavama kiša, a u 2007. su zabilježene mutnoće do 64 NTU jedinice. Zasićenje kisika varira od 60-112 %, a temperatura vode kreće se od 12,4 do 13,8°C. Kemizam se ne mijenja značajno s promjenama hidroloških prilika, osim što dolazi do razrjeđenja s površinskom vodom, pa se smanjuje sadržaj kalcija. Sadržaj oksidabilnih tvari je nizak i osobit za vodu I vrste. Po sadržaju hranjivih tvari voda izvora je III vrste. Na sl.br.18.

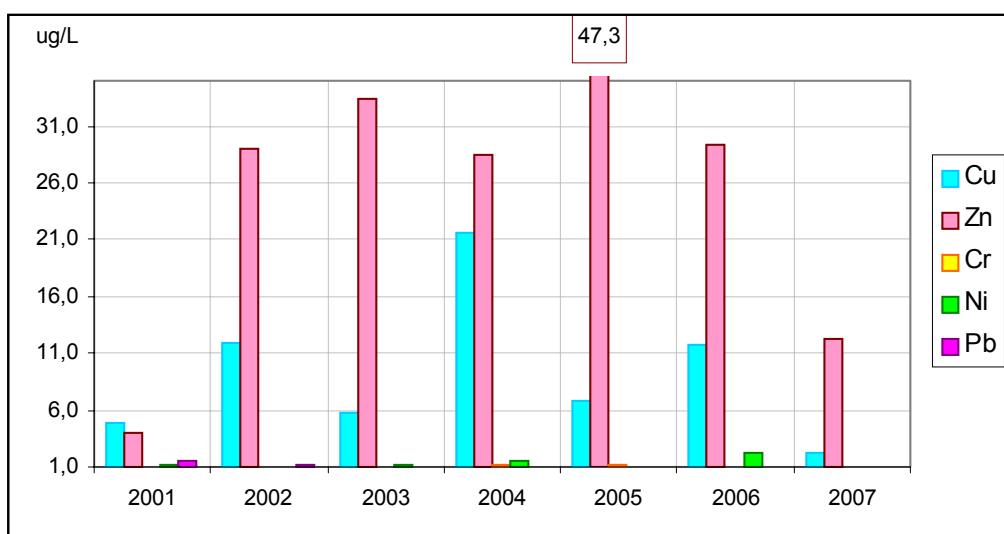
prikazane su srednje vrijednosti odabralih pokazatelja hranjivih soli, koje pokazuju odstupanje od I kategorije voda. Gotovo usporedne linije trenda nitrata i ukupnog dušika ukazuju da su nitrati glavni nosioci dušika i imaju trend porasta. Sadržaji ukupnog fosfora i organski vezanog dušika pokazuju blagi trend porasta.

Slika br.18. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2001-2007.

Sadržaj organskih spojeva je nizak, osobit za vode I vrste ili ispod granice detekcije primjenjene metode. Od teških metala u vodi su određene mjerljive koncentracije bakra i cinka (I vrsta). Na slici br.19. prikazane su maksimalne vrijednosti teških metala, koji su dokazani u mjerljivim koncentracijama od 2001-2007. Povremene koncentracije željeza su do 0,08 mg/L (I-II vrsta).

Slika br.19. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2001-2007.

Bakteriologija vode ovisi o hidrološkim prilikama u slivu, a na osnovu podataka rezultirala je u II vrsti voda.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.11.

Bunari pulskog područja

Bunari su kao resursi vode za vodoopskrbu karakteristični za pulsko područje. Od ukupno 13 bunara, koji su obuhvaćeni programom ispitivanja, samo su dva bunara stalno uključena u vodoopskrbni sustav: Šišan i Jadreški. Osobina bunara je da se tehnički ne može istovremeno uzorkovati sirova i dezinficirana voda, pa se u slučajevima, kad je pojedini bunar uključen u vodoopskrbu, može uzorkovati samo prerađena, dezinficirana voda. Mogućnost uzorkovanja prirodne vode zapravo znači da bunar u trenutku uzorkovanja nije uključen u javnu vodoopskrbu. Među bunarima postoje oni, koji više od nekoliko godina nisu uključeni u vodoopskrbu, pa se uzorkuju dva puta godišnje u različitim hidrološkim uvjetima. Bunari koji se računaju za vodoopskrbu, ali se povremeno isključuju, uzorkuju se prema tehničkim mogućnostima uzorkovanja.

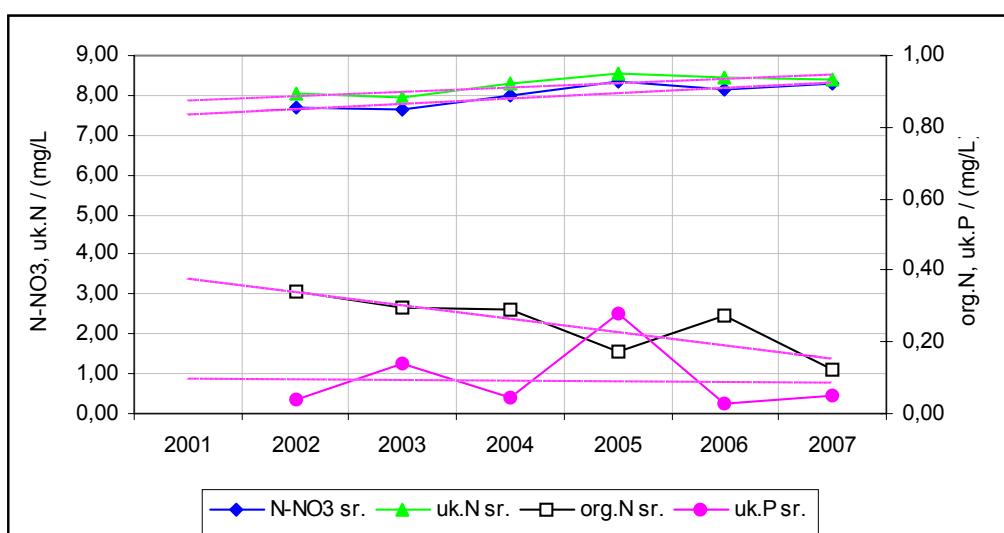
Svi bunari imaju vrlo slične fizikalno kemijske osobine: vode su vrlo tvrde, pa pokazatelji električna vodljivost i isparni ostatak, kao posredni pokazatelji mineralizacije vode, imaju vrlo visoke vrijednosti osobite za **III vrstu** voda u prirodi.

Bunar Šišan

Bunar Šišan uključen je u sustav javne vodoopskrbe. Ima vrlo tvrdnu vodu prosječne ukupne tvrdoće od oko 23 °dH, koja je gotova sva kalcijeva tvrdoća (oko 21 °dH) i prosječne temperature od 13,7 do 16 °C.

Voda je dobro zasićena kisikom, a pokazatelji režima kisika imaju niske vrijednosti i osobiti su za vodu I vrste (BPK₅, KPK).

Sl.br.20. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2002-2007.

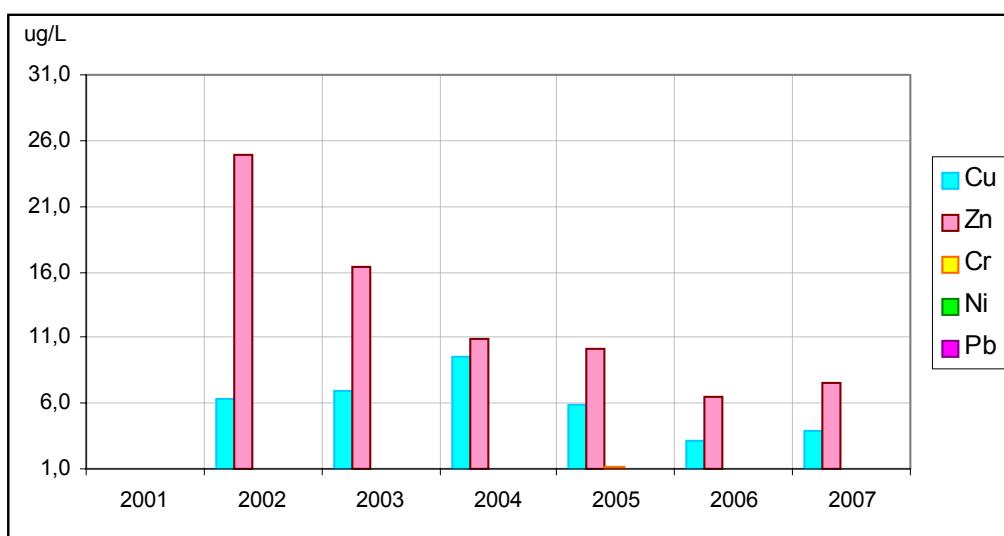

Najveći problem vode i potencijalna prepreka normalnom korištenju u vodoopskrbi je visok sadržaj nitrata, koji se u 2007. godini kretao od 7,47 do 10,03 mg N/L. Obzirom da dezinfekcija utječe samo na sadržaj amonija, može se uzeti zbroj sadržaja ostalih dušikovih spojeva kao dobra aproksimacija sadržaja ukupnog dušika, pa je po tom parametru voda IV vrste. Sadržaj ukupnog fosfora je osobit za I vrstu voda (sl.br.20.).

Sadržaj ispitivanih organskih spojeva je nizak i osobit za I vrstu voda (ukupni fenoli, ukupne masnoće i mineralna ulja, poliaromatski ugljikovodici, lakovljeni klorirani ugljikovodici - trihalometani odgovaraju uvjetima namjene za piće, organoklorini pesticidi, anionski detergenti i poliklorirani bifenili).

Sadržaj teških metala značajno je ispod MDK vode za piće, a živa, kadmij, ukupni krom i olovo nisu dokazani u mjerljivim koncentracijama iznad granica detekcije primjenjenih metoda. Izmjerene koncentracije željeza su do 6,50 µg/L. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007. prikazane su na sl.br.21.

Sl.br.21. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2001-2007.

Obzirom da se ispituje dezinficirana voda, rezultati bakterioloških ispitivanja su u skladu sa zahtjevima za vodu za piće.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.12.

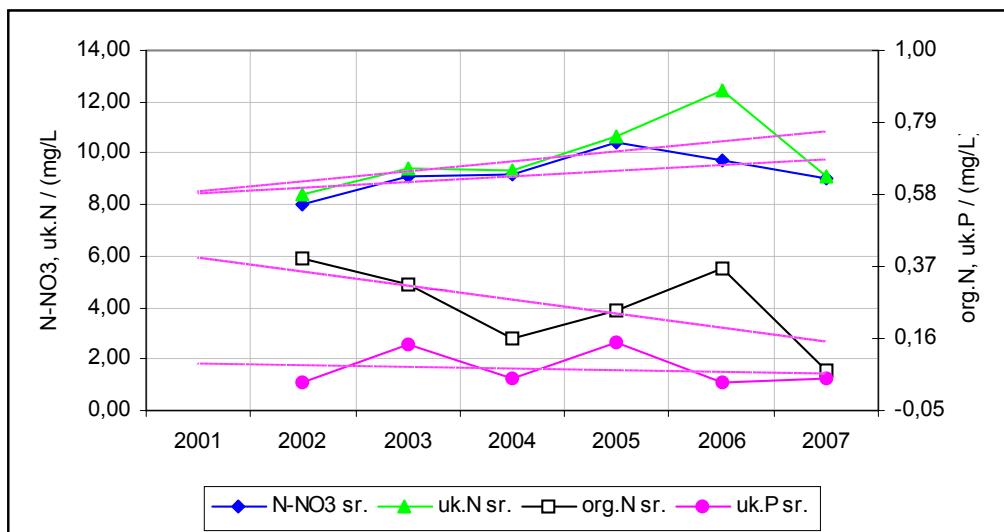
Bunar Jadreški

Bunar Jadreški uključen je u sustav javne vodoopskrbe. Kao i bunar Šišan, ima vodu ukupne tvrdoće od 402 – 421 mg /L CaCO₃ ili oko 23 °dH, koja je gotova sva kalcijeva tvrdoća (oko 21 °dH), prosječne temperature od 13 do 15 °C.

Voda je dobro zasićena kisikom, a pokazatelji režima kisika - BPK₅ i KPK imaju niske vrijednosti i osobiti su za vodu I vrste.

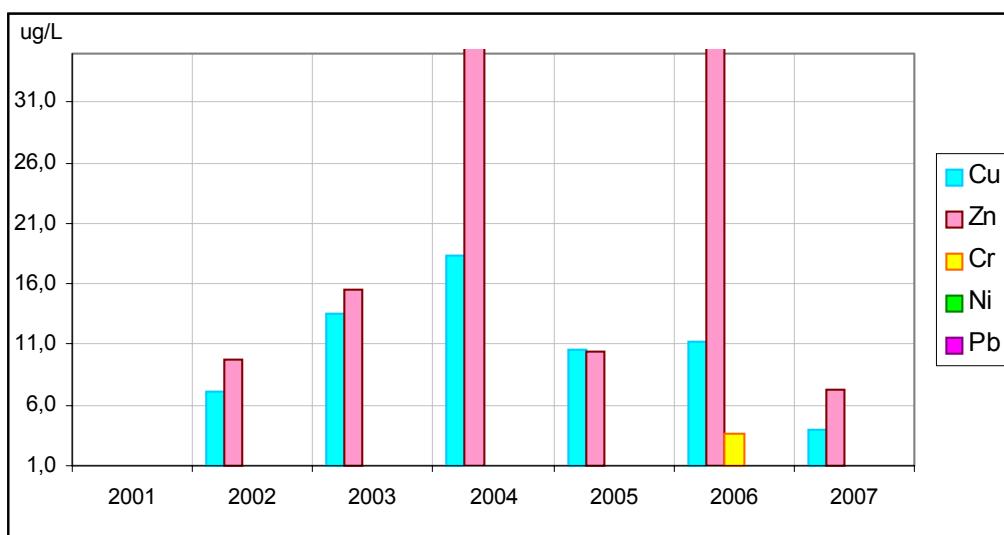
I na ovom bunaru je potencijalna prepreka normalnom korištenju u vodoopskrbi visok sadržaj nitrata, koji se u 2007. godini kretao od 7,41 do 10,9 mg N/L. Prema zbroju sadržaja svih dušikovih spojeva, osim amonija (jer se ispituje dezinficirana voda), ukupni dušik se kreće od 7,45 do 11,01, pa je po tom parametru voda IV vrste. Najveći doprinos sadržaju ukupnog dušika daje nitratni dušik, koji ima trend porasta. Sadržaj ukupnog fosfora je osobit za I vrstu voda (sl.br.22) i nema trend porasta.

Sl.br.22. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2002-2007.

Sadržaj ispitivanih organskih spojeva je nizak i osobit za I vrstu voda (ukupni fenoli, ukupne masnoće i mineralna ulja, poliaromatski ugljikovodici, lakotoplivi klorirani ugljikovodici - trihalometani odgovaraju uvjetima namjene za piće, organoklorini pesticidi, anionski detergenti i poliklorirani bifenili).

Sl.br.23. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2001-2007.

Sadržaj teških metala značajno je ispod MDK vode za piće, a živa, kadmij , nikal i olovo nisu dokazani u mjerljivim koncentracijama iznad granica detekcije primjenjenih metoda. Iako su vrijednosti za bakar i cink osobite za I vrstu voda, parametri imaju povremene mjerljive

vrijednosti. Maksimalne izmjerene vrijednosti od 2002-2007. prikazane su na sl.br.23. Koncentracije željeza su niske, do max 3,20 µg/L.

Kao i slučaju bunara Šišan, ispituje se dezinficirana voda, pa su rezultati bakterioloških ispitivanja očekivano u skladu sa zahtjevima za vodu za piće.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.13.

Bunar Valdragon 4

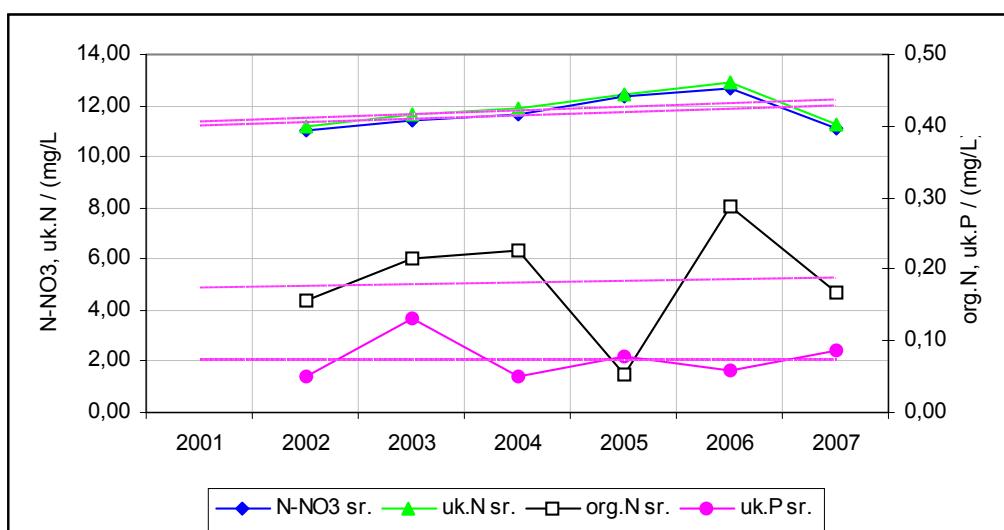
Od tri Valdragonova bunara, u 2007. ispitivao se samo Valdragon 4 (V-4). Sva tri bunara nisu bila uključena u vodoopskrbu, ali V-3 i V-5 se nisu mogla uzorkovati zbog tehničkih razloga.

Voda je vrlo tvrda ukupne tvrdoće od 416 do 476 mg CaCO₃ ili od 23 - 27 °dH, pa je i električna vodljivost, kao mjera ukupnog sadržaja otopljenih iona, visoka i osobita za vodu III vrste. Temperatura voda kreće se između 13 i 15 °C.

Pokazatelji režima kisika - BPK₅ i KPK imaju niske vrijednosti i osobiti su za vodu I vrste.

I na ovom bunaru je potencijalna prepreka normalnom korištenju u vodoopskrbi visok sadržaj nitrata, koji se u 2007. godini kretao od 10,36 do 12,18 mg N/L, što je bilo iznad MDK vrijednosti vode za piće od 11,3 mg N/L, odnosno 50 mg/L izraženo preko nitrat iona. Sadržaj ukupnog dušika najviše ovisi o sadržaju nitrata, pa je po tom parametru voda IV vrste. Sadržaj ukupnog fosfora je osobit za I vrstu voda, ali se pojedine maksimalne izmjerene vrijednosti osobite su za II vrstu voda (> 0,1 mg P/L). Srednje vrijednosti dušikovih spajeva i uk. fosfora od 2002-2007. prikazene su na sl.br.24.

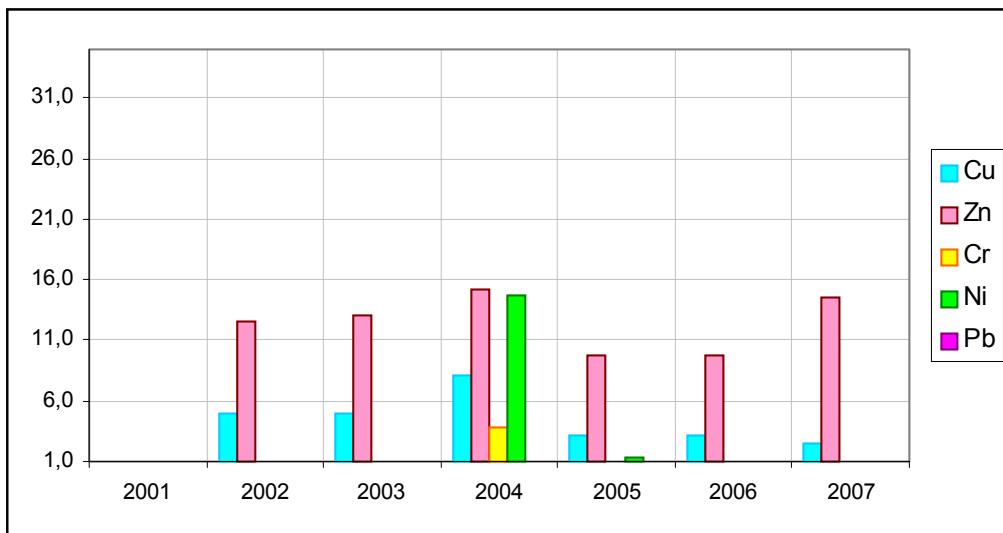
Sl.br.24. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2002-2007.

Sadržaj ispitivanih organskih spojeva je nizak i osobit za I vrstu voda (ukupni fenoli, ukupne masnoće i mineralna ulja, poliaromatski ugljikovodici, lakohlapivi klorirani ugljikovodici, organoklorni pesticidi, anionski detergenti i poliklorirani bifenili).

Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007. prikazane su na sl.br.25.

Sl.br.25. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007.

Vrijednosti bakterioloških parametara variraju od vrlo niskih vrijednosti do pokazatelja značajnijeg fekalnog onečišćenja. Voda se prije korištenja mora dezinficirati.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.14.

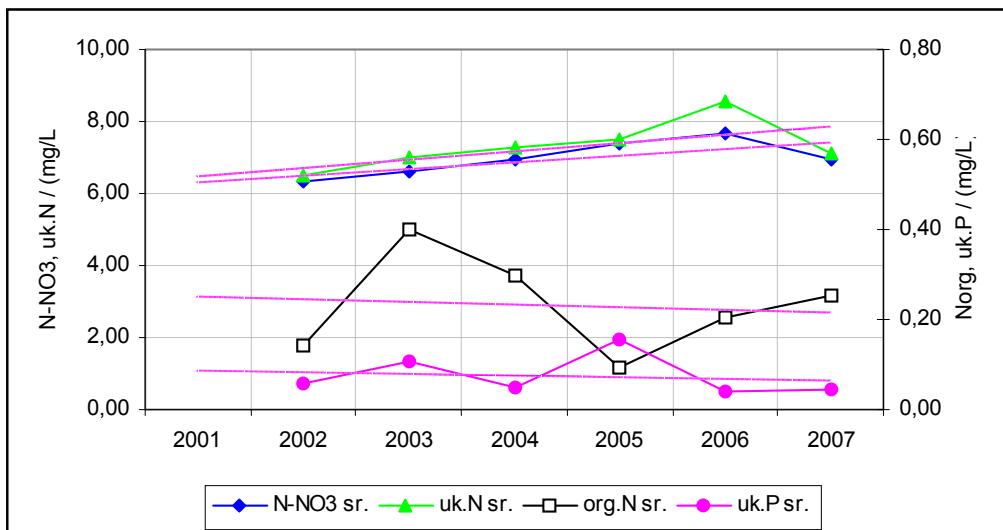
Bunar Ševe

Bunar Ševe nije u 2007. bio uključen u vodoopskrbu.

Voda bunara Ševe je vrlo tvrda ukupne tvrdoće od 366 do 417 mg CaCO₃ ili oko 22 °dH, uglavno kalcijske tvrdoće. Električna vodljivost, kao mjera ukupnog sadržaja otopljenih iona, visoka i osobita za vodu III vrste. Temperatura voda kreće se između 13,0 i 16,5 °C.

Pokazatelji režima kisika - BPK₅ i KPK imaju niske vrijednosti i osobiti su za vodu I vrste.

Sl.br.26. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2002-2007.

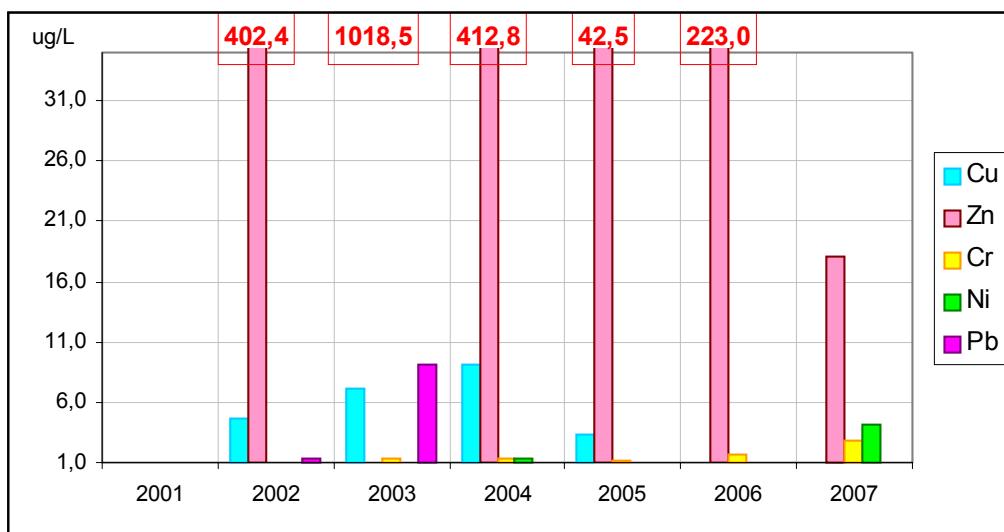

Nitrat je i na ovom bunaru vrlo visok, a u 2007. godini kretao od 6,07 do 8,08 mg N/L. Ujedno i najviše doprinosi viskoj vrijednosti ukupnog dušika, pa je po tom parametru voda III vrste. Sadržaj ukupnog fosfora je osobit za I vrstu voda (sl.br.26.).

Sadržaj ispitivanih organskih spojeva je nizak i osobit za I vrstu voda (ukupni fenoli, ukupne masnoće i mineralna ulja, poliaromatski ugljikovodici, lakohlapivi klorirani ugljikovodici, organoklorni pesticidi, anionski detergenti i poliklorirani bifenili).

Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007. prikazane su na sl.br.27. Najveće oscilacije pokazuje sadržaj cinka. Sadržaj željeza (od 2,40 do 112,8 µg/L) premašuje MDK vode za piće i svrstava vodu u III-V vrste.

Sl.br.28. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007.

Vrijednosti bakterioloških parametara variraju i u prosjeku su niske vrijednosti osobite za I vrstu prirodnih voda. Voda se prije korištenja mora dezinficirati.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.15.

Bunar Campanož

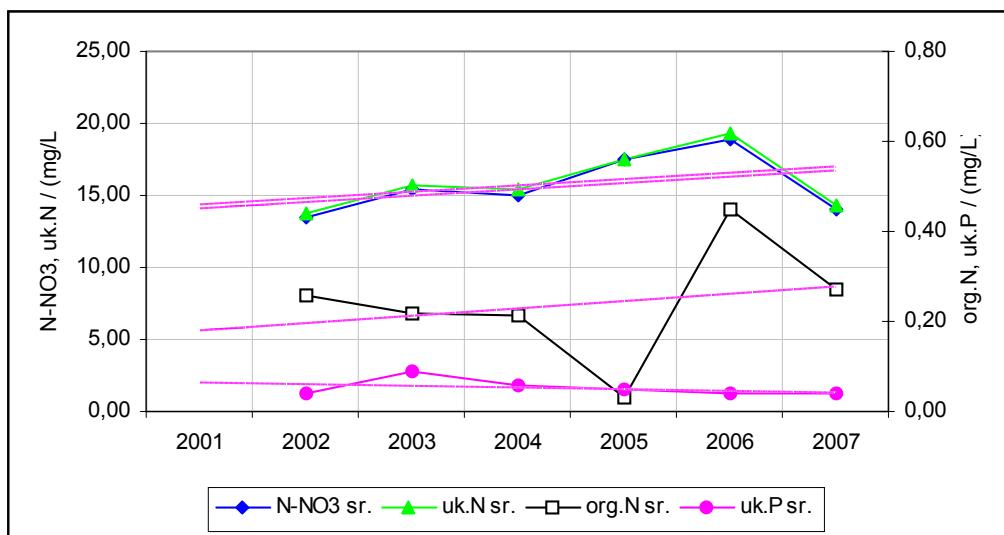
Bunar Campanož nije uključen u vodoopskrbu.

Voda bunara Campanož je vrlo tvrda ukupne tvrdoće od 381 do 436 mg CaCO₃ ili oko 23 °dH, uglavno kalcijeve tvrdoće. Električna vodljivost, kao mjera ukupnog sadržaja otopljenih iona, visoka i osobita za vodu III vrste. Temperatura voda kreće se između 14,0 i 16,0 °C.

Pokazatelji režima kisika - BPK₅ i KPK imaju niske vrijednosti i osobiti su za vodu I vrste.

Sadržaj nitrata je vrlo visok, a u 2007. godini kretao oko 14,0 mg N/L, što je iznad MDK vrijednosti vode za piće od 11,3 mg N/L, odnosno 50 mg/L izraženo preko nitrat iona. Najveći doprinos sadržaju ukupnog dušika i na ovom bunaru daje nitrat ion. Sadržaj ukupnog fosfora je osobit za I vrstu voda. Srednje vrijednosti hranjivih soli od 2002-2007. prikazane su na sl.br.29.

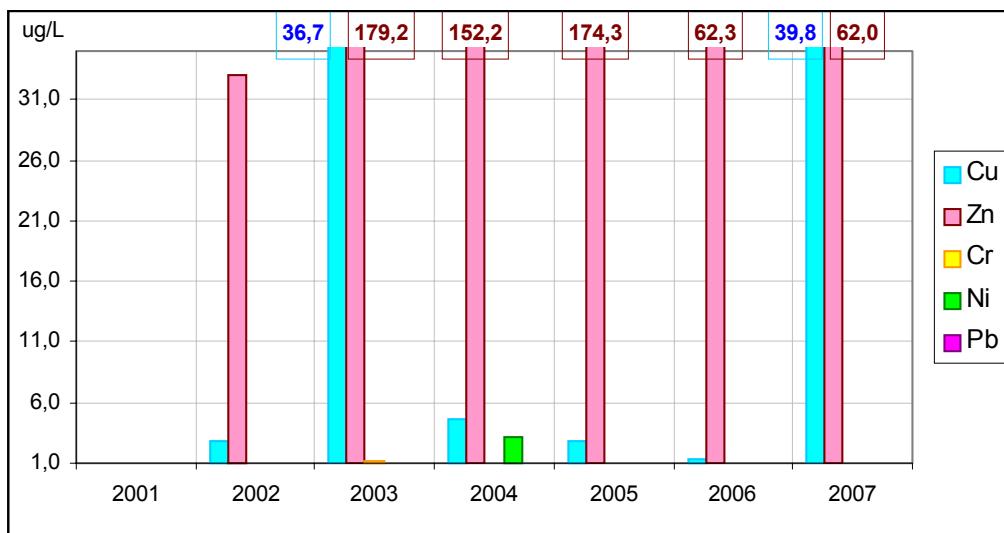
Sl.br.29. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2002-2007.

Sadržaj ispitivanih organskih spojeva je nizak i osobit za I vrstu voda (ukupni fenoli, ukupne masnoće i mineralna ulja, poliaromatski ugljikovodici, lakohlapivi klorirani ugljikovodici, organoklorni pesticidi, anionski detergenti i poliklorirani bifenili).

Maksimalne vrijednosti teških metala prikazane su na sl.br. 30. Najveće oscilacije pokazuju sadržaj bakra (do 40 µg/L - V vrsta) i cinka (do 62 µg/L). Na ovom bunaru pojavljuju se najviše koncentracije cinka.

Sl.br.30. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007.

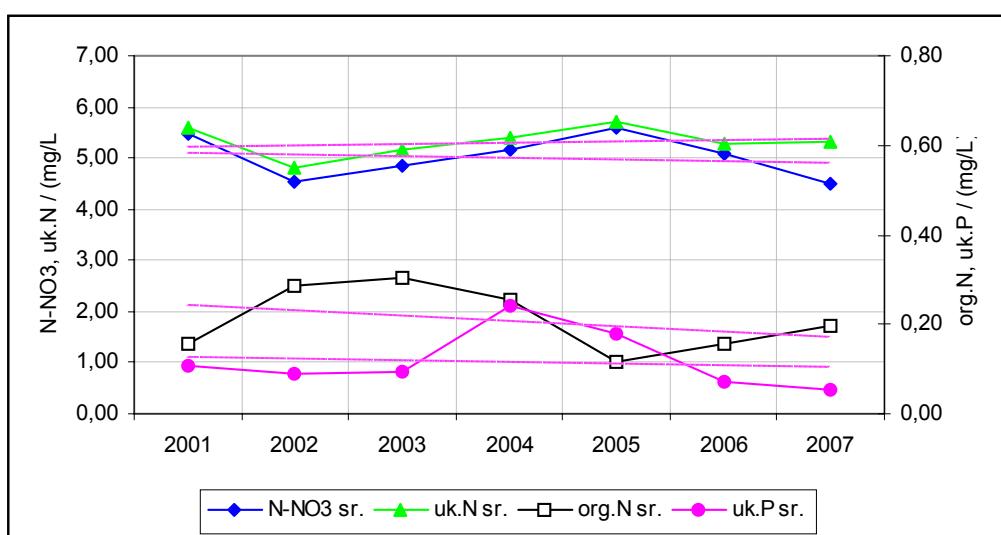
Vrijednosti bakterioloških parametara variraju u prosjeku niskih vrijednosti osobitih za I vrstu prirodnih voda. Voda se prije korištenja mora dezinficirati.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.16.

Bunar Tivoli

Bunar Tivoli smješten je u industrijskoj zoni grada Pule. Nije uključen u vodoopskrbu. U 2007. godini su zabilježene mutnoće do 2,3 NTU jedinica. Zasićenje kisika varira od 38-88 %, a temperatura vode kreće se od 12,0 do 16,0°C. Kemizam se ne mijenja značajno s promjenom hidroloških uvjeta. Podzemne vode na jugu poluotoka su vrlo tvrde, pa je izražena kalcijeva tvrdoča vode. Sadržaj oksidabilnih tvari je nizak i osobit za vodu I vrste. Po sadržaju hranjivih tvari voda izvora je III vrste. Na sl.br.31. prikazane su srednje vrijednosti odabralih pokazatelja hranjivih soli, koje pokazuju odstupanje od I kategorije voda. Trendovi nitrata i ukupnog dušika ne pokazuju promjene, dok sadržaji organski vezanog dušika i ukupnog fosfora pokazuju blagi trend smanjenja.

Slika br.31. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2001-2007.

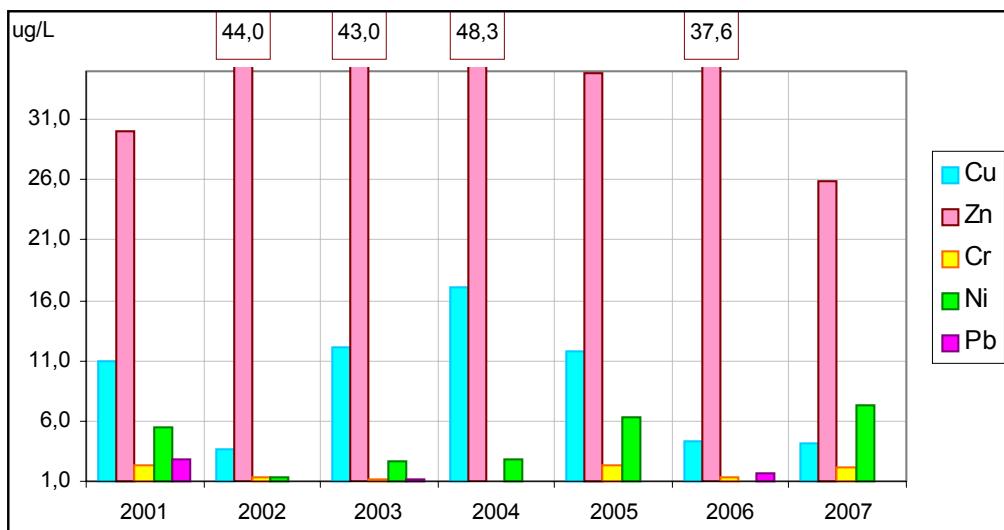
Osobitost bunara je što se u prirodnoj vodi povremeno pojavljuju lakohlapivi klorirani ugljikovodici trikloretilen i tetrakloretilen. U 2007. godini zabilježene su maksimalne koncentracije trikloretilena do 1,5 µg/L, a tetrakloretilena do 5,84µg/L. Sadržaj ostalih ispitivanih organskih spojeva je nizak, osobit za vode I vrste ili ispod granice detekcije primjenjene metode.

Od teških metala u vodi su određene mjerljive koncentracije bakra, cinka i nikla (I vrsta) te kroma (II vrsta). Na slici br.32. prikazane su maksimalne vrijednosti teških metala, koji su dokazani u mjerljivim koncentracijama od 2001-2007. Povremene koncentracije željeza su do 0,04 mg/L (I-II vrsta).

Bakteriološko onečišćenje vode je vrlo nisko, općenito reda veličine $10-10^2$, a na osnovu podataka rezultirala je u I vrsti voda.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.17.

Slika br.32. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2001-2007.

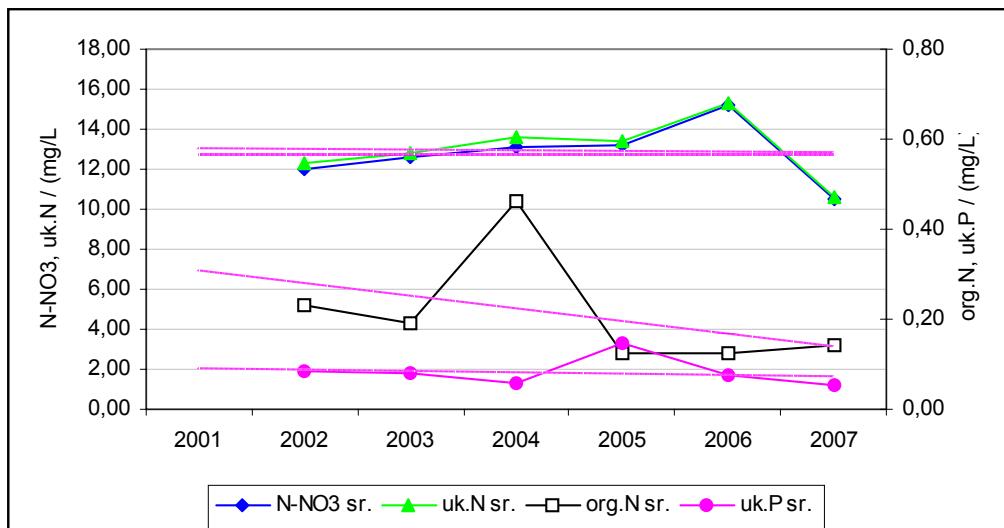
Bunar Škatari

Bunar Škatari nije uključen u vodoopskrbu.

Voda bunara Škatari je vrlo tvrda ukupne tvrdoće od 439 do 470 mg CaCO₃ ili oko 26 °dH, uglavnom kalcijeve. Električna vodljivost, kao mjera ukupnog sadržaja otopljenih iona, visoka je (oko 950 µS/cm) i osobita za vodu III vrste. Temperatura voda kreće se između 13,0 i 15,0 °C.

Zasićenje vode kisikom je dobro, a ostali pokazatelji režima kisika - BPK₅ i KPK imaju niske vrijednosti i osobiti su za vodu I vrste.

Sl.br.33. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2001-2007.

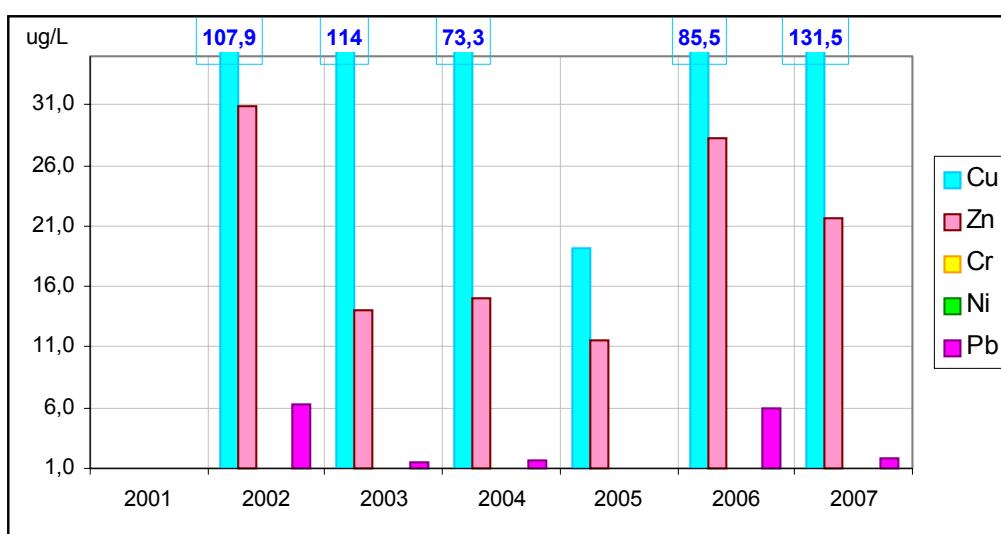
Sadržaj nitrata ima visoke vrijednosti od 14,09 do 16,27 mg N/L, što je iznad MDK vrijednosti vode za piće od 11,3 mg N/L, odnosno 50 mg/L izraženo preko nitrat iona. Gotovo

sav sadržaj ukupnog dušika potječe od nitrata. Sadržaj ukupnog fosfora je osobit za I vrstu voda. Srednje vrijednosti hranjivih soli od 2002-2007. prikazane su na sl.br.33.

Sadržaj ispitivanih organskih spojeva je nizak i osobit za I vrstu voda (ukupni fenoli, ukupne masnoće i mineralna ulja, poliaromatski ugljikovodici, lakotoplivi halogenirani ugljikovodici, organoklorini pesticidi, anionski detergenti i poliklorirani bifenili).

Od teških metala u mjerljivim koncentracijama pojavljuju se bakar, željezo, mangan, cink i olovo, dok živa, kadmij i nikal nisu dokazani u mjerljivim koncentracijama iznad granica detekcije primjenjenih metoda. Najveće oscilacije pokazuju sadržaj bakra, cinka i olova. Na ovom bunaru pojavljuju se najviše koncentracije bakra (do 131,5 µg/L), pa voda spada u V vrstu. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007. prikazane su na sl.br.34.

Sl.br.34. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007.

Vrijednosti bakterioloških parametara variraju u prosjeku niskih vrijednosti osobitih za I vrstu prirodnih voda. Voda se prije korištenja mora dezinficirati.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.18.

Bunar Rizzi

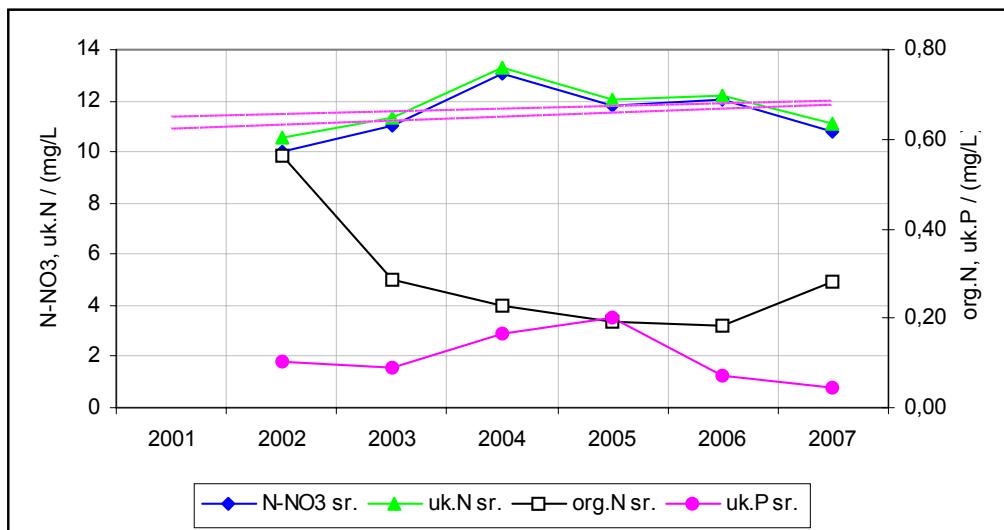
Bunar Rizzi nije uključen u vodoopskrbu. Zbog tehničkih razloga bilo je moguće samo jedno uzorkovanje u toku 2007.godine.

Voda bunara Rizzi je vrlo tvrda ukupne tvrdoće oko 420 mg CaCO₃ ili oko 23,5 °dH, uglavnom kalcijeve. Električna vodljivost, kao mjera ukupnog sadržaja otopljenih iona, visoka je (oko 880 µS/cm) i osobita za vodu III vrste. Temperatura voda kreće se oko 14,5 °C.

Pokazatelji režima kisika - BPK₅ i KPK imaju niske vrijednosti i osobiti su za vodu I vrste.

Gotovo sav sadržaj ukupnog dušika potječe od nitrata. Sadržaj ukupnog fosfora je osobit za I vrstu voda (sl.br.35.).

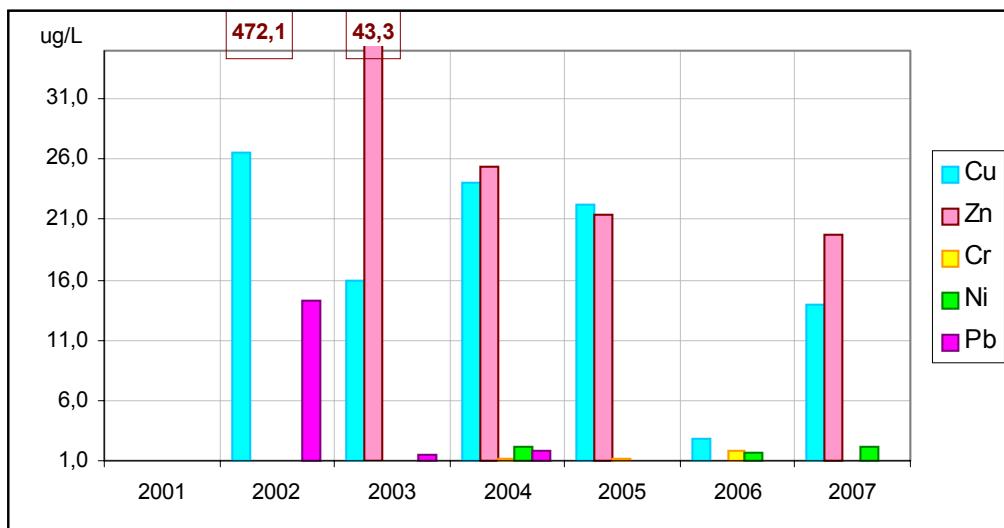
Sl.br.35. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2001-2007.

Sadržaj ispitivanih organskih spojeva je nizak i osobit za I vrstu voda (ukupni fenoli, ukupne masnoće i mineralna ulja, poliaromatski ugljikovodici, lakohlapivi halogenirani ugljikovodici, organoklorini pesticidi, anionski detergenti i poliklorirani bifenili).

Na sl.br.36. prikazane su maksimalne koncentracije teških metala od 2002-2007. godine. Prema sadržaju željeza voda spada u III-V vrstu (izmjerene koncentracije od 383 µg/L).

Sl.br.36. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007.

Vrijednosti bakterioloških parametara variraju u prosjeku niskih vrijednosti osobitih za I vrstu prirodnih voda. Voda se prije korištenja mora dezinficirati.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.19.

Bunar Lokvere

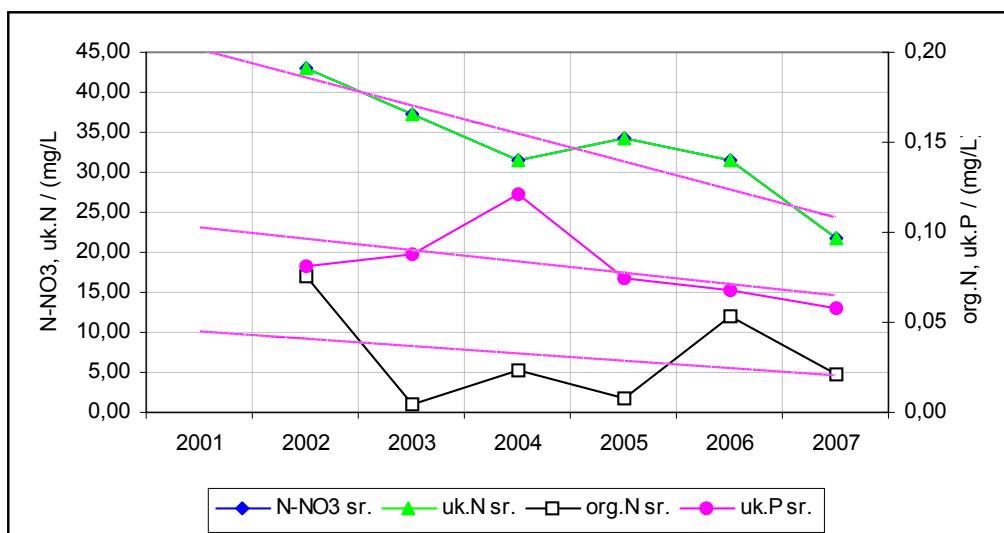
Bunar Lokvere nije uključen u vodoopskrbu. Zbog tehničkih razloga bilo je moguće samo jedno uzorkovanje u toku 2007.godine.

Voda bunara Lokvere je vrlo tvrda ukupne tvrdoće oko 440 mg CaCO_3 ili oko 25 °dH , uglavnom kalcijeve. Električna vodljivost, kao mjera ukupnog sadržaja otopljenih iona, visoka je (oko $968 \mu\text{S}/\text{cm}$), gotovo na graničnoj vrijednosti za IV (iznad $1000 \mu\text{S}/\text{cm}$). Temperatura voda kreće se oko $15,5 \text{ °C}$.

Pokazatelji režima kisika - BPK₅ i KPK imaju niske vrijednosti i osobiti su za vodu I vrste.

Sadržaj nitrata je ekstremno visok sa vrijednostima između 20 i 40 mg N/L, što je daleko iznad MDK vrijednosti vode za piće od 11,3 mg N/L. Gotovo sav sadržaj ukupnog dušika potječe od nitrata i sa vrijednošću većim od 20 mg N/L voda spada u V vrstu. Bunar Lokvere ima najviši sadržaj nitrata u cijeloj županiji. Sadržaj ukupnog fosfora je osobit za I vrstu voda. Svi pokazatelji hranjivih soli imaju trend opadanja.

Sl.br.37. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2002-2007.

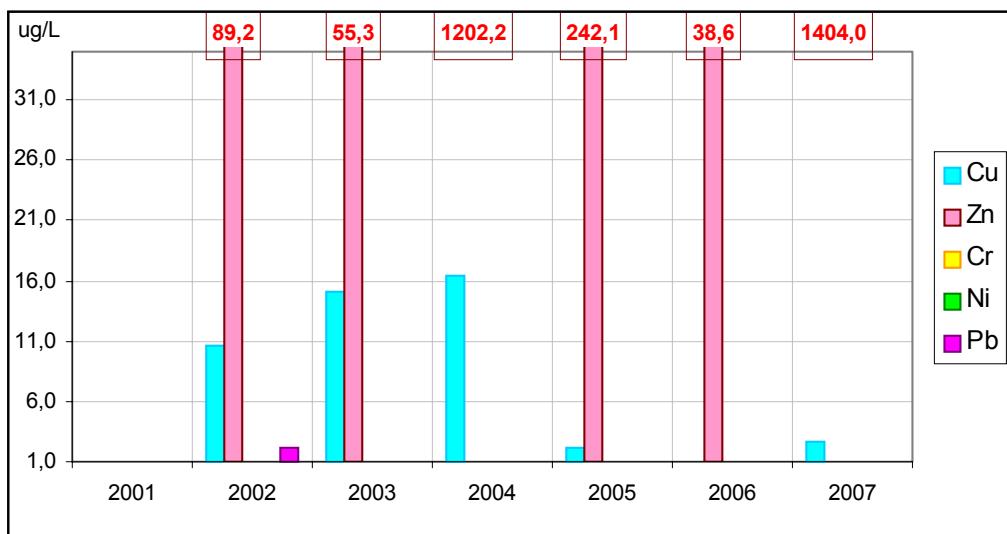

Sadržaj ispitivanih organskih spojeva je nizak i osobit za I vrstu voda (ukupni fenoli, ukupne masnoće i mineralna ulja, poliaromatski ugljikovodici, lakotoplivi halogenirani ugljikovodici, organoklorini pesticidi, anionski detergenti i poliklorirani bifenili).

Od teških metala u mjerljivim koncentracijama pojavljuju se cink, željezo i mangan, dok živa, kadmij, nikal, olovo i ukupni krom nisu dokazani u mjerljivim koncentracijama iznad granica detekcije primjenjenih metoda. Od metala željezo ima promjenjivu koncentraciju do $300 \mu\text{g}/\text{L}$, a najveće oscilacije pokazuju sadržaj cinka do preko $1000 \mu\text{g}/\text{L}$, što su najveće izmjerene koncentracije na podzemnim vodama.

Vrijednosti bakterioloških parametara variraju u prosjeku niskih vrijednosti osobitih za I vrstu prirodnih voda. Voda se prije korištenja mora dezinficirati.

Sl.br.38. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.20.

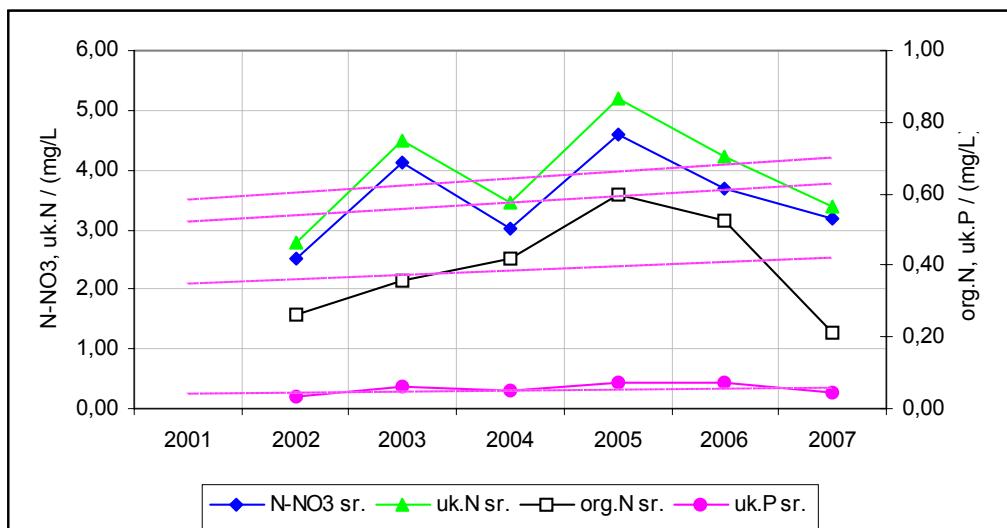
Bunar Karpi

Bunar Karpi nije uključen u vodoopskrbu. Voda bunara Karpi također spada u vrlo tvrdu s ukupnom tvrdoćom oko 440 mg CaCO₃ ili oko 24,5 °dH, uglavnom kalcijeve, mada je vrijednost magnezijeve veća od ostalih bunara (oko 3,5 °dH), a dvostruko manja od bunara Tivoli. Temperatura voda kreće se između 13,0 i 16,0 °C.

Pokazatelji režima kisika - BPK₅ i KPK imaju niske vrijednosti i osobiti su za vodu I vrste.

Sadržaj nitrata kreće se oko 3 mg N/L, što je ispod MDK vrijednosti vode za piće od 11,3 mg N/L, odnosno 50 mg/L izraženo preko nitrat iona. Gotovo sav sadržaj ukupnog dušika potječe od nitrata, dok je sadržaj ukupnog fosfora je osobit za I vrstu voda (sl.br.39.).

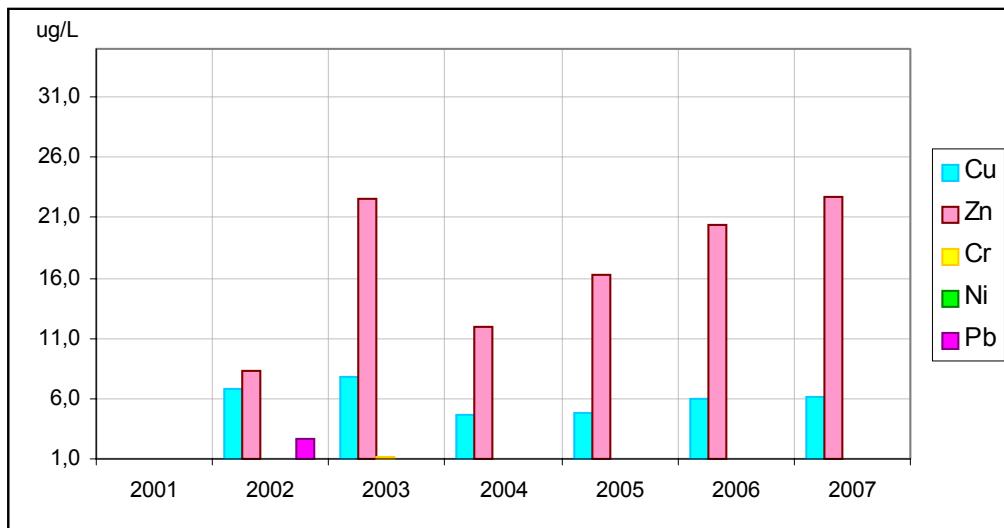
Sl.br.39. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2002-2007.

Sadržaj ispitivanih organskih spojeva je nizak i osobit za I vrstu voda i odgovara standardu vode za piće (ukupni fenoli, ukupne masnoće i mineralna ulja, poliaromatski ugljikovodici, lakohlapivi halogenirani ugljikovodici, organoklorini pesticidi, anionski detergenti i poliklorirani bifenili).

Od teških metala u mjerljivim koncentracijama pojavljuju se bakar i cink, niske koncentracije željeza, dok živa, kadmij, nikal, oovo i ukupni krom nisu dokazani u mjerljivim koncentracijama iznad granica detekcije primjenjenih metoda.

Sl.br.40. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007.

Vrijednosti bakterioloških parametara variraju u prosjeku niskih vrijednosti osobitih za I vrstu prirodnih voda.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.21.

Bunar Peroj

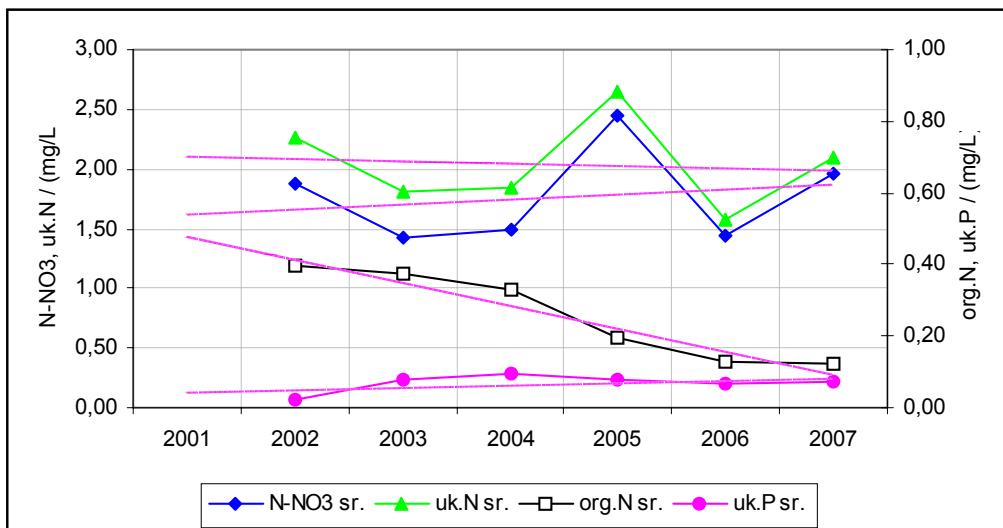
Bunar Peroj nije uključen u vodoopskrbu.

Voda bunara Peroj također spada u vrlo tvrdnu s ukupnom tvrdoćom oko 413 mg CaCO₃ ili oko 23 °dH, uglavnom kalcijeve, mada je vrijednost magnezijeve, slično kao i na bunaru Karpi, veća od ostalih bunara (oko 2,3 °dH), ali niža nego na bunaru karpi i skoro dvostruko niža od bunara Tivoli. Električna vodljivost, kao mjera ukupnog sadržaja otopljenih iona, visoka je (oko 785 µS/cm) i osobita za vodu III vrste. Temperatura voda kreće se između 14,0 i 16,5 °C.

Pokazatelji režima kisika - BPK₅ i KPK imaju niske vrijednosti i osobiti su za vodu I vrste.

Bunar Peroj ima najniži sadržaj nitrata u odnosu na ostale ispitivane bunare pulskog područja. Sadržaj organski vezanog dušika je nizak, pa gotovo sav sadržaj ukupnog dušika potječe od nitrata, dok je sadržaj ukupnog fosfora osobit za I vrstu voda (sl.br.41.).

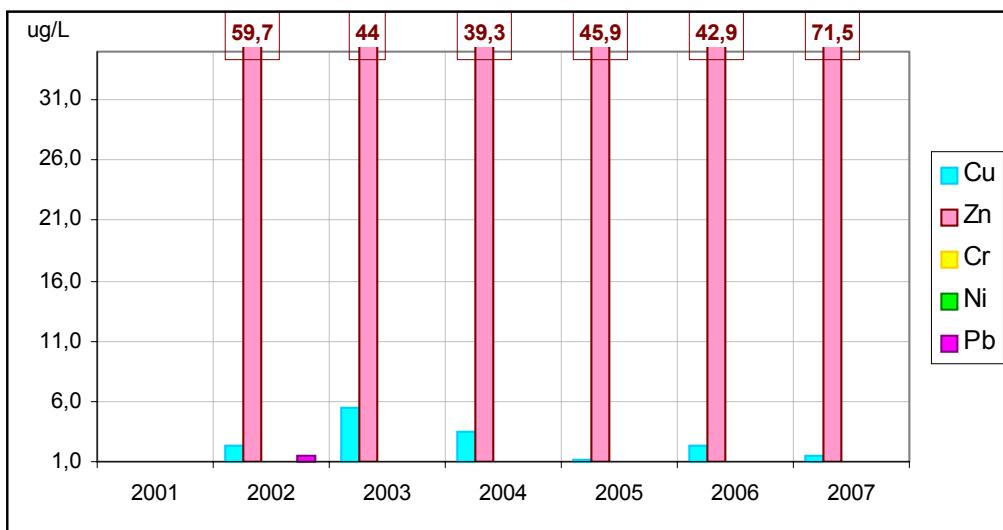
Sl.br.41. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2002-2007.

Sadržaj ispitivanih organskih spojeva je nizak i osobit za I vrstu voda i odgovara standardu vode za piće (ukupni fenoli, ukupne masnoće i mineralna ulja, poliaromatski ugljikovodici, lakohlapivi halogenirani ugljikovodici, organoklorini pesticidi, anionski detergenti i poliklorirani bifenili).

Od teških metala u mjerljivim koncentracijama pojavljuju se bakar, cink (na graničnim vrijednostima I i II vrste) i željezo, dok živa, kadmij, nikal, oovo i ukupni krom nisu dokazani u mjerljivim koncentracijama iznad granica detekcije primjenjenih metoda.

Sl.br.42. Maksimalne vrijednosti teških metala od 2002-2007.

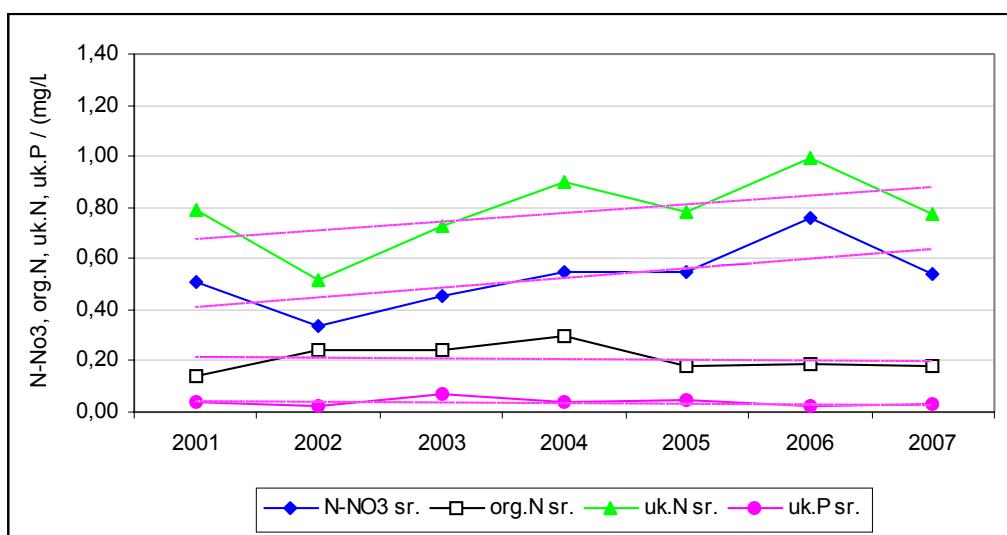
Vrijednosti bakterioloških parametara variraju u prosjeku niskih vrijednosti osobitih za I vrstu prirodnih voda. Voda se prije korištenja mora dezinficirati.

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablici br.22.

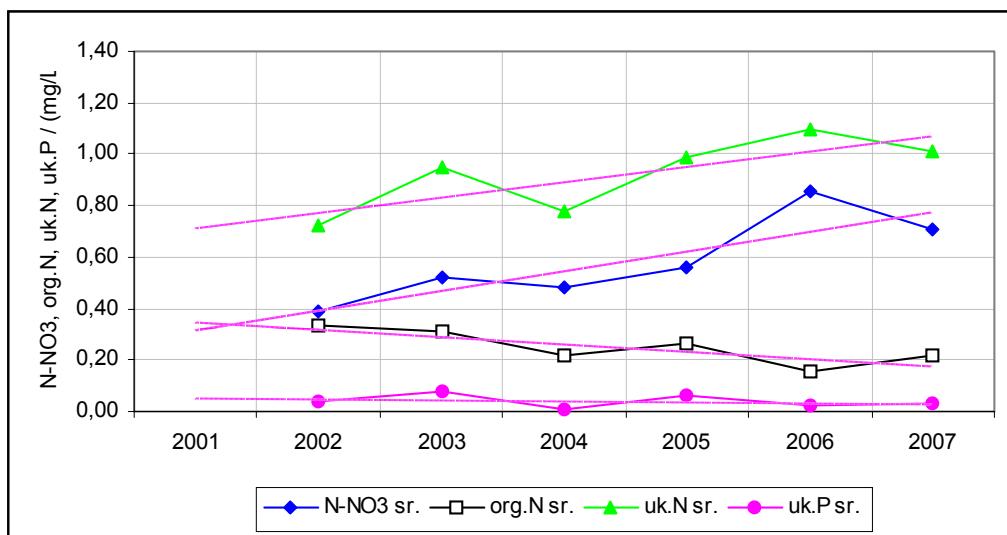
2.2. AKUMULACIJA BUTONIGA

Akumulacija Butoniga se posljednjih godina intenzivno koristi u vodoopskrbnom sustavu Istarske županije. Akumulacija ima specifične osobine, koje se odnose na kemijsam, režim kisika vode i život same akumulacije. Termički je stratificirana, što utječe na fizikalno kemijske karakteristike vode. Ispituju se tri mjerne postaje: površinski sloj (0,5 m ispod površine), mjesto usisa i pridneni sloj (1m od dna). U 2007. godini su zabilježene mutnoće do 11 NTU jedinica u površinskom sloju i 30 NTU jedinica pri dnu. Zasićenje kisika jako varira ovisno o termičkoj stratifikaciji slojeva vode, pa se u površinskom sloju kreće od 84 % do prezasićenja od 147 %, dok se pri dnu kreće od potpune anoksije ljeti (0 % otopljenog kisika) do 117 % u uvjetima proljetnog i jesenskog miješanja po vertikalnom stupcu vode. Zabilježena temperatura vode kretala se od 5,4 do 25,2°C u površinskom sloju, što je nepovoljno u vodoopskrbi. U pridnenom sloju je temperatura vode od 6,2 do 13,8°C. Sadržaj oksidabilnih tvari izraženo preko KPK-Mn spada u I vrstu vode na oba profila, dok je prema vrijednosti BPK₅ voda II vrste u površinskom sloju. Na sl.br.43. prikazane su srednje vrijednosti odabralih pokazatelja hranjivih soli. Kvaliteta vode je prema ovim pokazateljima III vrste. Trend ukupnog dušika je u porastu i prati trend nitrata, dok org.dušik pokazuje nepromjenjivo vrijednosti, slično kao i ukupni fosfor. Slično stanje je i u pridnenom sloju, s razlikom što sadržaju ukupnog dušika pridonosi i amonij (do max 0,644 mgN/L) koji se stvara u reduksijskim uvjetima smanjenih koncentracija i potpunog nedostatka otopljenog kisika.

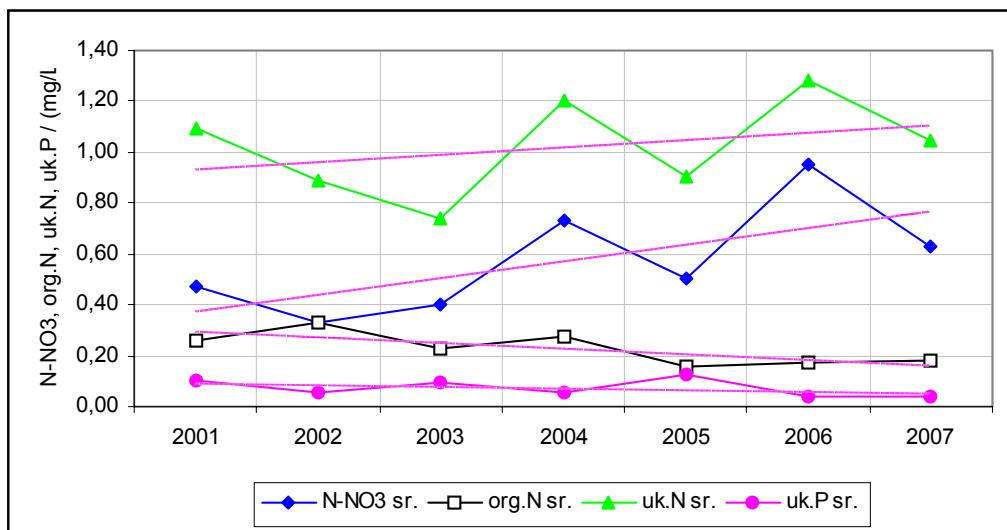
Sl.br.43. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2001-2007. u površinskom sloju akumulacije Butoniga

Sl.br.44. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2001-2007. na mjestu usisa akumulacije Butoniga

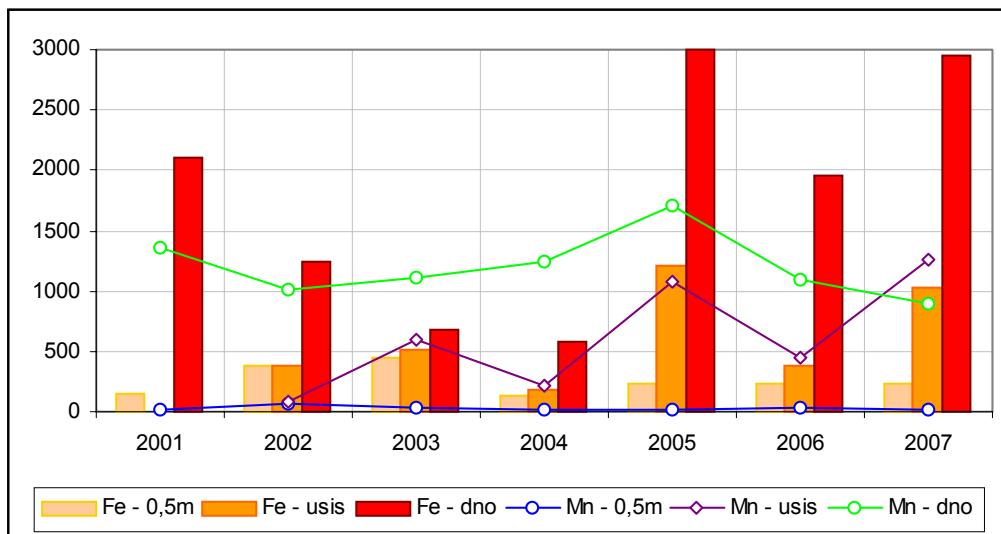

Sl.br.45. Srednje vrijednosti uk. dušika, org.dušika, nitrata i uk.fosfora od 2001-2007. u pridnenom sloju akumulacije Butoniga

Sadržaj ispitivanih organskih spojeva je nizak, osobit za vode I vrste ili ispod granice detekcije primjenjene metode. Teški metali su prisutni u niskim koncentracijama u površinskom sloju, u toku 2007. godine praktički ispod granica detekcije primjenjenih metoda. U nižim slojevima prema dnu u mjerljivim koncentracijama prisutni su bakar (do max 11,5 µg/L) i cink (do 12,8 µg/L). Najznačajniji pokazatelji metala u vodi akumulacije su željezo i mangan, čije uklanjanje za potrebe vodoopskrbe predstavlja najzahtjevniji dio tehnološkog postupka (sl.br.46.).

Sl.br.46. Maksimalne vrijednosti željeza i mangana od 2002-2007.

Bakteriološko onečišćenje je različito po profilima, pa je u površinskom sloju relativno nisko, dok je u pridnenom sloju onečišćenje bakterijama jače izraženo.

Tablica br.3. Vrste vode akumulacije po profilima za određene pokazatelje

Pokazatelj	Mjerna jedinica	Površinski sloj 0,5 m ispod površine	Mjesto usisa	Pridredni sloj 1 m od dna
otopljeni kisik	mg/L	I	III	V
zasićenje O ₂	%	I	III	IV
Amonijak	mgN/L	I	II	III
Ukupni fosfor	mgP/L	III	III	III
Željezo	µg/L	III-V	III-V	III-V
Mangan	µg/L	I-II	III-V	III-V

Statistička obrada podataka, vrsta vode po pojedinom pokazatelju i pokazatelji zbog kojih je potrebna prerada vode za vodoopskrbu, prikazani su u tablicama br.23., 24. i 25.

2.3. Odstupanja od planirane kategorije

U tablici br.4. prikazani su parametri koji odstupaju od planirane kategorije, trend odstupanja i parametri zbog kojih je potrebna obrada voda prije upuštanja u vodoopskrbni sustav.

Tab.br.4. Odstupanja od planirane kategorije, trendovi, potreba obrade voda za vodoopskrbu

RESURSI VODE	KATEGO -RIJA	PARAMETRI - ODSTUPANJA OD KATEGORIJE	VRSTA	TREND	OBRADA VODA ZA VODOOPSKRBU
IZVORI					
Sveti Ivan	I	N-ukupni	II	RASTUĆI	Nije potrebna
		TC	II	Ovisno o hidrološkim uvjetima	Potrebna dezinfekcija
		FC	III	Ovisno o hidrološkim uvjetima	Potrebna dezinfekcija
Gradole	I	Elektr. vodljivost	II	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	III	RASTUĆI	Nije potrebna
		željezo	III-V	Ovisno o hidrološkim uvjetima	Potrebno taloženje, filtriranje
		TC, FC, FS	II	Ovisno o hidrološkim uvjetima	Potrebna dezinfekcija
Bulaž	I	Elektr. vodljivost	II	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	II	RASTUĆI	Nije potrebna
		bakar	II	Ovisno o hidrološkim uvjetima	Potrebno taloženje, filtriranje
		željezo	III-V	Ovisno o hidrološkim uvjetima	Potrebno taloženje, filtriranje
		TC, FC, FS	II	Ovisno o hidrološkim uvjetima	Potrebna dezinfekcija
Kokoti	I	Elektr. vodljivost	II	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	III	RASTUĆI	Nije potrebna
		P-ukupni	III	RASTUĆI	Poželjna, jer su vrijedn. kritične
		Krom ukupni	II	Ovisno o hidrološkim uvjetima	Nije potrebna
		TC, FC, FS	II	Ovisno o hidrološkim uvjetima	Potrebna dezinfekcija
Fonte gaja	I	Elektr. vodljivost	II	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	III	RASTUĆI	Nije potrebna
		P-ukupni	III	RASTUĆI	Poželjna, jer su vrijedn. kritične
		TC, FC, FS	II	Ovisno o hidrološkim uvjetima	Potrebna dezinfekcija
Kožljak	I	N-ukupni	II	RASTUĆI	Nije potrebna
		TC, FC, FS	I	Vrlo nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
Plomin	I	N-ukupni	II	RASTUĆI	Nije potrebna
		TC, FC, FS	I	Vrlo nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
Mutvica	I	Elektr. vodljivost	II	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	II	RASTUĆI	Nije potrebna
		TC, FC, FS	I	Nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
Rakonek	I	Elektr. vodljivost	II	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	II	RASTUĆI	Nije potrebna
		P-ukupni	III	RASTUĆI	Nije potrebna
		TC, FC, FS	II	Ovisno o hidrološkim uvjetima	Potrebna dezinfekcija
BUNARI					
Jadreški	I	Elektr. vodljivost	III	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	III	RASTUĆI	Poželjna, jer su vrijedn. kritične
		TC, FC, FS	I	Nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
Šišan	I	Elektr. vodljivost	III	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	III	RASTUĆI	Poželjna, jer su vrijedn. kritične
		TC, FC, FS	I	Nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
Ševe	I	Elektr. vodljivost	III	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	III	RASTUĆI	Poželjna, jer su vrijedn. kritične
		TC, FC, FS	I	Nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
Valdragon 4	I	Elektr. vodljivost	III	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	IV	RASTUĆI	Potrebna
		TC, FC, FS	I	Nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
Campanož	I	Elektr. vodljivost	III	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	IV	RASTUĆI	Potrebna
		Cink	IV	RASTUĆI	Nije potrebna
		TC, FC, FS	I	Nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
Karpi	I	Elektr. vodljivost	III	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	II	RASTUĆI	Nije potrebna

		TC, FC, FS	I	Nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
Lokvere	I	Elektr. vodljivost	III	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	II	PADAJUĆI	Potrebna
		Cink	V	RASTUĆI	Nije potrebna
		Željezo	III-V	RASTUĆI	Potrebna
		TC, FC, FS	I	Nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
Peroj	I	Elektr. vodljivost	III	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	II	RASTUĆI	Potrebna
		TC, FC, FS	I	Nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
Rizzi	I	Elektr. vodljivost	III	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	IV	RASTUĆI	Potrebna
		P-ukupni	II	RASTUĆI	Nije potrebna
		Bakar	IV	RASTUĆI	Nije potrebna
		TC, FC, FS	I	Nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
Škatari	I	Elektr. vodljivost	III	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	IV	RASTUĆI	Potrebna
		P-ukupni	II	RASTUĆI	Nije potrebna
		Bakar	V	RASTUĆI	Nije potrebna
		TC, FC, FS	I	Nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
Tivoli	I	Elektr. vodljivost	III	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		N-ukupni	III	RASTUĆI	Nije potrebna
		Krom ukupni	II	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		Olovo	II	NEPROMIJENJEN	Nije potrebna
		tetrakloretilen	III-V	NEPROMIJENJEN	Poželjna, jer vrijednosti značajno variraju
		TC, FC, FS	I	Nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija
AKUMULACIJA					
Butoniga	II	Otopljeni kisik	I-V	NEPROMIJENJEN	Potrebna aeracija
		Zasićenje kisika	I-IV	NEPROMIJENJEN	Potrebna aeracija
		Amonij	I-III	RASTUĆI	Potrebna
		Ukupni P	III	RASTUĆI	Potrebna
		Željezo	III-V	RASTUĆI	Potrebna
		Mangan	III-V	RASTUĆI	Potrebna
		TC, FC, FS	II	Nisko baktr. onečišćenje	Potrebna dezinfekcija

ZAKLJUČAK

Na području Istarske županije za vodoopskrbu se koriste izvorske i bunarske vode te voda akumulacije Butoniga.

Podzemne vode koje su namijenjene za vodoopskrbu planirane su I kategorije. Akumulacija Butoniga svrstana je u II kategoriju voda.

Klasifikacijom se vode svrstavaju u vrste, kojima se omogućava praćenje kvalitete vode u odnosu na planiranu kategoriju. Poželjna kvaliteta vode je da određena vrsta na osnovu ispitivanja odgovara planiranoj kategoriji vode.

Prirodni resursi voda pokazuju određene specifičnosti, pa su tako vode izvora osobite po pojavama velikih mutnoća zbog prodora suspendiranog mulja i površinskih voda u podzemne vodonosnike za vrijeme kišnih perioda. Pojave su kratkotrajne, a intenzitet ovisi o intenzitetu kiša i stanju vodonosnika iz prethodnog razdoblja. Maksimumi se obično pojavljuju s pojavom većih količina oborina nakon dužeg perioda suše. Najveće amplitude po pojavama mutnoća pokazuju izvori na desnoj obali rijeke Raše, zatim izvori Sv.Ivan, Bulaž i Gradole, u manjoj mjeri

izvori na lijevoj obali rijeke Raše, a najmanje izvori s Ćićarije. S povećanim sadržajem suspendiranih čestica raste i onečišćenje, koje ima sklonost vezivanja na suspendiranu tvar. Prvenstveno se to odnosi na bakteriološko onečišćenje i porast broja različitih vrsta bakterija, kako nefekalnog tako i fekalnog porijekla. Značajan porast pokazuje i sadržaj željeza, u manjoj mjeri mangan i ugljikovodici mineralnog porijekla.

Sadašnji stupanj prerade vode na izvorima uključuje taloženje, filtriranje i dezinfekciju (Sv.Ivan, Gradole, Rakonek), uspješno uklanja ovu vrstu onečišćenja i omogućava u javnom vodoopskrbnom sustavu zdravstveno ispravnu vodu za piće. Kod ostalih izvora, na kojima nema pojava mutnoća, a to su uglavnom izvori labinskog područja (Kokoti, Fonte Gaja, Mutvica, Plomin i Kožljak), primjenjuje se samo postupak dezinfekcije, ali je sustav vrlo fleksibilan i omogućava preusmjeravanje vode na eventualno kritična područja.

Na izvorima postoji nepovoljan trend porasta hranjivih tvari, koji su spojevi dušika i fosfora i koji se ne mogu ukloniti sadašnjim stupnjem prerade vode. Vodoopskrba nije neposredno ugrožena tom pojmom, ali trend porasta ovih spojeva ukazuje na nužnost pojačanih mjeru zaštite izvorskih voda. Najznačajniji uzrok povećanja sadržaja ovih spojeva je utjecaj količina i kvalitete otpadnih voda.

Vode bunara pokazuju druge osobitosti. Sadržaj otopljenih tvari je značajno viši u odnosu na izvorske vode, naročito u sadržaju dominantnih iona hidrogenkarbonata i kalcija, a viši sadržaj klorida, sulfata, natrija i magnezija ima za posljedicu ukupnu povećanu mineralizaciju, koja svrstava ove vode u III vrstu, iako po svojim osnovnim hidrokemijskim obilježjima, vode bunara odgovaraju zahtjevima vode namjenjenoj za piće.

Najveći problem bunara pulskog područja, kao prirodnih resursa vode, je visok sadržaj nitrata, a time i ukupnog dušika, kojim su vode svrstane od II do V vrste. Time je ujedno vrlo smanjeno, a na većini bunara i onemogućeno korištenje za vodoopskrbu, jer su vrijednosti sadržaja nitrata iznad maksimalno dozvoljenih koncentracija u vodi za piće od 11,3 mgN/L, odnosno iznad 50 mg/L izraženo preko nitrat iona. Posebno su ugroženi bunari u užem gradskom području (svi osim bunara Peroj i Karpi), na kojima je kvaliteta vode degradirana na III i IV vrstu zbog sadržaja nitrata, odnosno ukupnog dušika.

Nitrati imaju trend porasta, pa su od ukupno 13 bunara u vodoopskrbnom sustavu u 2008. godini bila uključena samo dva.

Kao postupak prerade na bunarima koristi se samo dezinfekcija, pa je jedini način očuvanja zdravstvene ispravnosti vode za piće u sustavu, isključivanje iz vodoopskrbe onih bunara, koji imaju povećan sadžaj nitrata. Da bi se mogli ukloniti nitrati iz vode potrebni su složeniji postupci prerade vode.

Akumulacija Butoniga je termički stratificirana, što znači da prirodno dolazi do raslojavanja vode s različitim gustoćama zbog različite temperature, a osobito je značajna u ljetnim mjesecima kad se pojava direktno reflektira na kvalitetu vode u akumulaciji. Različiti slojevi – vertikalni profili imaju različitu kvalitetu vode. Ljetni mjeseci su karakteristični po naglom padu otopljenog kisika prema dnu akumulacije, gdje se može pojaviti i anoksija – potpuni nedostatak otopljenog kisika. U reduksijskim uvjetima smanjenog ili potpunog nedostatka kisika dolazi do reduksijskih procesa, pa raste sadržaj amonijaka, spojeva željeza i mangana te sumoprovodika. Sadržaj ukupnog fosfora ima trend porasta, koji je vrlo važan faktor u eutrofikaciji akumulacije. U ljetnom periodu najvećih potreba za vodom, crpi se voda lošije kvalitete, čija prerada može postati tehnološki vrlo zahtjevna kako bi se udovoljilo zahtjevima za vodoopskrbu, pogotovo ako dolazi do većih oscilacija u kvaliteti sirove vode. Sadašnje tehnološke mogućnosti prerade vode na akumulaciji udovoljavaju zahtjevima, ali posebnu pažnju treba posvetiti vrlo značajnim nepovoljnim faktorima. To su trendovi porasta hranjivih tvari i spojeva u reduksijskim uvjetima u akumulaciji i količina vode.

Iako se u gotovo svim monitorinzima stavlja naglasak na kvalitetu, u narednim periodima zasigurno sve će sve više rasti problematika vezana za raspoložive količine voda, koja će se pojaviti ne samo kao lokalni, nego i globalni problem. S tog stanovišta, svaka će rezerva, bilo izvorskih, bunarskih ili površinskih voda, biti vrlo dragocijena. Vode će na raspolaganju biti onoliko koliko bude učinkovita zaštita i racionalno i mudro gospodarenje vodama.

PRILOG

Tablice sa statističkom obradom i ocjenom kvalitete voda.

